ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen — Yıl: 14 — Sayı: 8 (198)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 15 Nisan 1987

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

1 MAYIS 1 MAYIS
İLK DİLEĞİMİZ !
YAŞATACAK SENİ
TUNÇ BİLEĞİMİZ!

Türkiye Komünist Partisi'nin 1 Mayıs Çağrısı

1 MAYIS'TA İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK İÇİN BARIŞ VE DEMOKRASİ İÇİN SAFLARI SIKLAŞTIRALIM!

Uluslararası işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs Türkiye işçi sınıfına kutlu olsun!

Bu 1 Mayıs, 1977 yılında 34 şehit verdiğimiz şanlı 1 Mayıs gösterisinin 10. yılıdır. Darbecilere iktidar yolunu açan Amerikan kaynaklı terörizm, bundan on yıl önce kendisine işçi sınıfını, onun 1 Mayıs gösterisini hedef seçti. İşçi kanı dökenler şimdi aramızda serbestçe dolaşıyor ve onların açtıkları kanlı yoldan devleti ele geçirenler, 1 Mayıs'ı yasaklamış, işçi haklarını, demokrasiyi yok etmişler, bugün de emeğe karşı amansız bir saldırı yürütüyorlar.

İşçi sınıfı ise, 1977'de ölüm pahasına elden bırakmadığı 1 Mayıs'ın, üzerinde "İş, ekmek, özgürlük, barış" yazılı bayrağını bugün de yükseltiyor. Barışın, demokrasinin, ilerlemenin bu en kararlı gücünü yok etmek, onu durdurmak isteyenlerin geleceği yoktur.

Bu 1 Mayıs'ı grevlerle karşılayan Petro-kimya işçileri, 1 Mayıs eşiğinde grevlerden başarıyla geçen NETAŞ, Derby işçileri, amansız sömürüye ve keyfiliğe karşı seslerini yükselten Erdemir, İsdemir, Karabük çelik, Tekel, Çinkur, Seydişehir işçileri, emeğin hakkı için gösterilere hazırlanan Türk-İş'e bağlı işçiler, Türkiye'nin onuru, namusu ve umudu kadın erkek çalışan tüm emekçiler!

Bu 1 Mayıs'da;

– Ücretleri kemiren enflasyona, pahalılığa karşı **ücret artışı** için,

Arkası 10. sayfada

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu Yoldaşın Fransa Gezisi

FKP İLE TKP ARASINDAKİ KARDEŞÇE İLİŞKİLER İKİ HALK ARASINDAKİ DOSTLUĞA KATKIDIR

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş başkanlığında bir TKP delegasyonu, FKP'nin daveti üzerine 1-7 Nisan 1987 tarihleri arasında Fransa'yı ziyaret etti.

Ziyaret sırasında TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş FKP MK Genel Sekreteri Georges Marchais yoldaşla sıcak ve dostça bir havada geçen bir görüşme yaptı.

2 Nisan günü Paris'e gelen Haydar Kutlu başkanlığındaki TKP delegasyonu ilk olarak FKP PB üyesi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Başkanı Maxim Gremetz ile bir görüşme yaptı. Görüşmede uluslararası durum, ile Türkiye ve Fransa'daki durum üzerine görüş alış-verişinde bulunuldu.

TKP delegasyonu aynı gün Paris Komüncüleri anısına dikilen anıtın da bulunduğu Pere-La Chaise mezarlığını ziyaret etti. Kutlu yoldaş Paris Komüncülerinin kurşuna dizildiği yere Maurice Thorez, Jacques Duclos ve öteki FKP önderlerinin mezarlarına çelenk koydu. TKP delegasyonu daha sonra aynı mezarlıkta yatan yurtsever sinema sanatçısı Yılmaz Güney'in mezarını ziyaret ederek çelenk koydu.

3 Nisan günü sabahı, Haydar Kutlu yoldaş, Georges Marchais ile görüştü. FKP MK binasında sıcak ve dostça bir havada geçen bu görüşmede Marchais yoldaş, Türkiye'deki politik durum ve TKP'nin çalışmaları üzerine Kutlu yoldaşın verdiği bilgileri ilgiyle dinledi. Daha sonra Marchais yoldaş

Arkası 9. sayfada

TKP Genel Sekreteri H.Kutlu, FKP Genel Sekreteri G.Marchais ile

İŞBİRLİĞİ GÜÇLENDİ

■ TKP MK Genel Sekreteri Haydar KUTLU başkanlığındaki TKP delegasyonunun Fransa'yı ziyareti üzerine enformasyon

Fransız Komünist Partisi'nin daveti üzerine Fransa'yı ziyaret eden TKP MK Genel Sekreteri Haydar KUTLU, FKP MK Genel Sekreteri Georges MARCHAIS ile bir görüşme yaptı. (1) Bu bir Türkiye KP Genel Sekreteri'nin Fransa'ya yaptığı ilk ziyarettir.

Ziyareti sırasında, Haydar Kutlu yoldaş, Fransız komünistlerinin çeşitli alanlardaki faaliyetleri hakkında bilgi aldı.

Görüşmeler kardeşçe ve sıcak bir ortamda geçti. Görüşmeler, Fransa ve Türkiye'deki durum ve her iki partinin bunalımın çözüm yollarının geçerli kılınması, demokrasi, sosyal ilerleme, barış ve sosyalizm için yürüttükleri faaliyet üzerine geniş bir görüş alışverişi fırsatını olanaklı kıldı.

Haydar Kutlu ve Georges Marchais görüşmelerinde, Türkiye'deki duruma ve Fransız yetkililerinin Ankara

Arkası 11. sayfada

GERÇEK BİR SORUN

Atılım'a ulaşan Y.Ketenci imzalı mektupta, Cemile Karadeniz'in, 1 Nisan günlü Atılım'ın parti yaşamı sayfasında yayınlanan yazısında ele aldığı konu için bu niteleme kullanılıyor.

"Partimizde kadın yoldaşlar hakettikleri yere sahipler mi?", başlıklı bu yazı, daha önce de TKP'nin Sesi radyosundan yayınlanmıştı. Bu yazıyı dinleyen kadın ve erkek yoldaşlarımızdan çok sayıda mektup aldık. Bu, Cemile Karadeniz'in parti yaşamındaki" gerçek bir sorun"a parmak bastığını kanıtlıyor.

Ne deniyordu bu yazıda? "Kadın yoldaşların her yerde, her düzeyde parti çalışmalarına daha aktif katılabilmeleri için gerek kadın-erkek tüm yoldaşlar, gerekse bir bütün halinde örgüt olarak üzerimize düşenleri yeterince yerine getirebiliyor muyuz?"

Gelen mektuplar gösteriyor ki, bu soru, sorunun değişik yönlerinin irdelenmesi yoldaşları, parti örgütlerimizi harekete geçirmiştir.

U.Bulutlar şöyle diyor: "Cemile Karadeniz yoldaş, parti çalışmasındaki önemli bir noktaya parmak bastı. Getirdiği eleştirilere, işaret ettiği eksikliklere yürekten katılıyorum. Şimdiye kadar bu sorunlar hiç tartışılmadı değil. Ama ileriye doğru atılan adımlar yetersiz, kimi yerde ise hemen hemen yok gibidir. Sorunları tesbit etmek işin birinci yanıysa, çözümlemek ikinci yanıdır. Ne yapılmalı? Parti komiteleri bu soruna ilişkin konuları daha titiz ele alırsa, sıkı bir denetim uygulanırsa, kadın yoldaşlara gereken yardım gösterilirse olumlu yönde adımlar atılabilir."

Mektuplarda konu çok değişik yönlerinden ele alınıyor.

M.Yalçın şöyle diyor: "Doğrusunu söylemek gerekirse, erkek yoldaşların kadın yoldaşlara bağlı olarak çalıştıkları durumlarda da sorunlar çıkıyor. Olmadık gerekçeler öne sürerek kadın yoldaşlara bağlı olarak çalışmaktan kurtulmayı deneyenler yok değil.

F.Lale şunları söylüyor: "Kadın yoldaşlara sırf işsiz kalmasınlar diye görev verildiği oluyor. Ama sorunun daha geniş boyutları var. Gerçekte parti çalışması açısından her işin değeri vardır. Önemli olan verilen görevin öneminin yoldaşlara yeterince anlatılması, parti çalışması içinde tuttuğu yerin açıklanmasıdır. Yönetici yoldaşların salt görev dağılımı ile yetinmeleri, işin denetimini yapmak görev üstlenen yoldaşı desteklemek gibi konulara gereken dikkati ayırmamaları da, sorunların doğmasına neden olabiliyor."

Bir kadın yoldaşın mektubunda ise şu görüşe yer veriliyor: "Bence kadın yoldaşların kendileri sorunun üzerine gitmedikçe, takipçi olmadıkça, sonuç almak mümkün değil."

E.Sevim, konuya daha geniş bir çerçeveden bakıyor: "Sorun yalnızca parti üyesi kadınların aktifleşmesi olarak görülemez. Bu, bir bütün olarak kadın ve genç kızların demokrasi mücadelesine daha aktif katılımlarının sağlanması ile yakından bağlıdır."

A.Damla bu düşünceyi şöyle destekliyor: "Kadının toplumsal mücadelede daha aktif yer almasında, komünist kadınlara önemli görevler düşüyor. Kadınların aktif, yığınsal katılımı ile demokrasi mücadelesi hem nicel, hem de nitel bakımdan güçlenecektir. Pratik bunu kanıtlamıştır. Pazarcıların direnişinde kadınların oynadıkları rolü, gecekondu yıkımına karşı en önde direnen kadınları, son günlerde artan grevlerde "grev gözcüsü" gömleği giyen işçi kadınları görmemek olur mu?"

Bir parti örgütü ise şöyle diyor: "Bu sorunu önümüzdeki ilk toplantımızın gündemine aldık. Durumumuzu gözden geçireceğiz. Tüm yoldaşlardan konu üzerine görüşlerini alacağız. Aslında sorunun farkındaydık, ama birlikte yaşamaya da alışmıştık. Günlük koşuşturmalar içinde bir türlü ele alamıyorduk. Atılım'ın yazısı hepimiz için uyarıcı oldu. Kadın yoldaşlarımızı da harekete geçirdi."

Bunlar, yazının radyodan okunmasından sonra Atılım'a ilk ağızdan ulaşan mektuplardan. Daha arkası gelecektir. Ama artık sorun açıklığa kavuşmuştur. Atılım görevini yerine getirmiş, soruna dikkati çekmiş, gereken ilgiyi uyandırmıştır. Şimdi iş zamanıdır. Konuya titizlikle eğilmeli, bu potansiyelimizi dikkatle değerlendirmeliyiz.

Cemile Karadeniz yazısının son bölümünde gözönünde tutulması gerekenleri şöyle özetliyordu: "Kadro politikasında kadın yoldaşlara daha fazla dikkat ayırmalı, devrimci mücadelede onlara daha fazla güvenmeli ve onları hakettikleri yerlere getirmede cesaretli olmalıyız."

İlmik İlmik

Duyuyorsan eğer kokusunu
Sancıyan toprağın
Çatlayan tomurcuğun
Ve sesin
Yatağına akan suların
Sessizliğini zeytin
ağaçlarının
Duyuyorsan eğer

***

Sen de
İlmik ilmik örmelisin ağı
Bıkmadan usanmadan
yılmadan

***

Bir kıyı köyünde
Güneş yanığı bir balıkçıya
Ya da yüzü toprak kokan bir
bacıya
Sorarsan eğer
Açacak sana
umutsuzluğunu

***

Ama sen
İlmik ilmik örmelisin ağı
Bıkmadan usanmadan
yılmadan

***

Kaynasın istiyorsan su
Bilmelisin
Güneşte kaynamayacağını
Dövsekte demiri
Dolmalı körüğe nefeslerimiz

***

Öyleyse
İlmik ilmik örmelisin ağı
Bıkmadan usanmadan
yılmadan

***

İşçi tulumlarıyla
Traktörlerin
İstiyorsan birlikte geçmesini
Dalga dalga alanlardan

***

Bugünden daha
İlmik ilmik örmelisin ağı
Bıkmadan usanmadan
yılmadan

***

Ve de açmasını karanfillerin
İstiyorsan eğer
Yorgun sabahların
aydınlığında

***

Daha da bir
İlmik ilmik örmelisin ağı
Bıkmadan usanmadan
yılmadan

Yoldaş/Bursa

Başarılı Çalışmanın Anahtarı

Zeynep Işılgün/İstanbul

Örgüt içi demokrasinin temel koşullarından biri çalışmalarda kollektif yönetimi sağlayabilmektir. Kollektif yönetim, kollektif çalışma, başarılı çalışmanın da vazgeçilmez koşuludur.

Kollektif bir çalışma gerçekleştirebilmek için, kadroların kararların alınmasına katılımı sağlanmalıdır. Bu başlı başına sistemli bir çalışma gerektiren bir iştir. Çalıştığımız birimde somut bir eylem ya da benzeri bir konuda karar alırken, eylemin biçimi, zamanlaması, yararlanılabilecek olanakların belirlenmesi gibi konularda kadroların yaratıcı görüş ve öneriler getirebilmeleri belli bir hazırlık çalışmasını gerektirir. Herşeyden önce yapılacak işin amacı, genel görevlerle bağı bilince çıkarılmış olmalıdır. Kadroların kararların alınmasına katılımı, bir anlamda kararlara çalıştığımız birimdeki yığınların da katılması olacaktır. Ama bunun için kadroların görüşlerini kendi öznel niyetleri değil, temsilcisi olduğu yığınların genel çıkar ve istemleri temelinde belirlemeleri zorunludur. Bunun yerine getirilebilmesi için de, kadroların içinde çalıştıkları yığınların genel ruh halini, tepkilerini, istemlerini sözkonusu konuya ilişkin düşüncelerini saptamaya yönelik sistemli bir çalışma yürütülmelidir. Açık ki, yalnızca belirli bir karar alınacağı zaman başvurulacak bir yöntem olarak kalırsa amaca ulaşılamaz. Yığın bağları sürekli canlı tutulmalı, tazelenmelidir.

Yığın çalışmalarındaki hatalı yaklaşımları, aksaklıkları öncelikle yığınlar içinde çalışan kadroların görmesi doğaldır. Örgütler bu türden kadroların görüşlerine, yönelteceği eleştirilere özellikle duyarlı olmalıdır.

Kollektivizm salt bir biçim değildir. Çalışmamızın özünü oluşturur. Kollektif bir çalışmanın başarıyla yürütülmesi için, yöneticinin kollektif çalışmanın gereğine, ortak tartışmanın ve birleşik deneyimin yararına derinden inanmış olması zorunludur. Kollektif çalışmanın atmosferini oluşturmak yöneticinin so-

Arkası 10. sayfada

KOMÜNİST PARTİLERİNİN SORUMLULUĞU

3 Mart 1987'de SBKP MK Genel Sekreteri M.Gorbaçov ile Arjantin KP MK Genel Sekreteri Athos Fava arasında bir görüşme yapıldı. Görüşmede, her iki partiyi, uluslararası komünist hareketini ve tüm ilerici güçleri yakından ilgilendiren sorunlar ele alındı. Görüşmede, KP yönetimlerinin ülkelerindeki ve dünyadaki süreçleri teorik olarak doğru değerlendirmede, günün koşullarına uygun düşen politik çizgiyi ve taktikleri zamanında ve kesin bir biçimde belirlemede taşıdıkları yüksek sorumluluk üzerinde duruldu. Sosyalizmin ve ulusal bağımsızlık mücadelesinin yazgısının, işçi hareketi ile ulusal bağımsızlık hareketinin olanaklarını yaşama geçirmesinin bununla sıkı sıkıya bağlı bulunduğu vurgulandı. Genel insanlık sorunlarının çözümünün ve insan uygarlığının devamını sağlamanın bu doğru değerlendirmelerle olan bağı ortaya kondu.

Görüşmede, M.Gorbaçov SBKP'yi yenilenme sürecine yönelten etmenler, yenilenmenin genel doğrultusu ve başlıca amaçları, geçmişte yapılan yanlışların üstesinden gelebilmenin ölçütleri ve güvenceleri ile yenilenmenin geri dönülmezliği üzerinde durdu. Şöyle dedi: "Yenilenmenin özü şu basit formülle ifade edilebilir: Sosyalizmden uzaklaşmak değil, daha fazla sosyalizm; demokrasiden uzaklaşmak değil, daha fazla demokrasi. Yaptığımız her şey, halkın desteklediği her şey, sosyalist yolu seçmiş olmaya dayanıyor." Yenilenmenin bir devrim olduğunu belirten Gorbaçov, "burada söz konusu olan erkin ele geçirilmesi değil, bizzat işçi-köylü erkinin sosyalizmin yeni bir aşamaya yükselmesi için daha etkin kullanılmasıdır." dedi.

SBKP'nin yenilenme politikasının partisi tarafından hararetle desteklendiğini belirten Athos Fava, Arjantin KP'nin faaliyetindeki ciddi dönüşümü, Arjantin toplumunun ve Latin Amerika'nın koşullarına uygun yeni politik çizginin hazırlanması çalışmalarını anlattı.

Görüşmede belirtildiği gibi, SBKP ile Arjantin KP çok farklı koşullarda faaliyet göstermelerine karşın, yeni süreç ve olgular zamanında değerlendirilemediği için, önde duran görevlerin teorik açıdan algılanması geri kaldığı için, deneyim, komünist partilerinin gücü ya da zayıflıklarının aynı temele dayandığını ortaya koyuyor. Elverişsiz gelişmelerden Marksizm-Leninizm ve bir sistem olarak sosyalizm sorumlu tutulamaz. Bundan, içinde bulunulan tarihsel aşamayı, somut ulusal ve uluslararası koşulları inceleyip değerlendirmeyenler sorumludur.

Görüşmede, M.Gorbaçov şunları söyledi: "Her zaman için, her koşulda doğru olan yaklaşımı önceden belirlemek mümkün değildir. Uygun çözümleri sürekli aramak gerekiyor. Parti ve devlet yönetiminin politik sorumluluğu ve rolü budur. Eğer o gelişmelere ayak uyduramazsa, aksaklıklar, kimi zaman da ağır sonuçlar görülür. O nedenle, özellikle dönüşüm süreçlerinde, sürekli kollektif çehresini muhafaza eden dinamik, ilkelere bağlı, kaynaşmış, yaratıcı potansiyeli olan bir yönetime sahip olmak önemlidir."

Gorbaçov ile Fava, görüşmede, insanlığın devamını sağlama sorunu ile emekçilerin çıkarları için, ulusal bağımsızlık, hakça bir uluslararası ekonomik

Arkası 11. sayfada

SSCB'den Silahsızlanma Anlaşmalarını Kolaylaştırıcı Öneriler

SBKP MK Genel Sekreteri M.Gorbaçov 10 Nisan günü Prag'da, bir dizi yeni barışçı öneride bulundu. Çekoslovakya gezisi sırasında açıklanan yeni Sovyet önerilerinin başlıcaları şöyle:

– SSCB, kimi Batılı çevrelerin ileri sürdüğü koşullar karşısında, Avrupadaki orta menzilli füzelerin kaldırılması konusundaki görüşmelerde anlaşmaya varılmasını kolaylaştırmak için, bu görüşmelerden bağımsız olarak, bu kıtadaki 500-1000 kilometre menzilli füzelerin azaltılması ve ardından tamamen kaldırılması için hemen görüşmelere başlanmasını öneriyor;

– Helsinki Konferansı'na katılmış 33 Avrupa ülkesiyle ABD ve Kanada Dışişleri Bakanlarının biraraya gelerek, taktik ve konvansiyonel silahların ve asker sayısının azaltılması konularında görüşmelere başlamak için karar vermelerini öneriyor;

– **S.Birliği kimyasal silahların tamamen yasaklanması için uluslararası anlaşma imzalanmasını öneriyor, bu yönde iyi niyetini göstermek için kimyasal silah üretimini tek taraflı durdurduğunu, kendi toprakları dışında kimyasal silah depolarının bulunmadığı, elindeki bu tür silahların imha edileceği özel fabrikanın inşaatına başlandığını duyuruyor;**

SBKP MK Genel Sekreteri M.Gorbaçov'un bu girişimleri Avrupa ve dünya kamuoyunda memnunlukla karşılandı ve Sovyet ülkesinin silahsızlanma konularındaki kararlılığı ve samimiyetinin yeni ve somut bir kanıtı olarak değerlendirildi. Sovyet yönetimi bu yeni önerileriyle, en başta Avrupa'nın nükleer silahlardan arındırılması yolunda adım atılması için yapıcı ve esnek bir tutumla sorunlara yeni yaklaşım tarzının örneğini verdi. SSCB hakkında kimi Batı çevrelerinden yükselen iddialara, yeni bir darbe indirilmiş oldu. Özellikle Cenevre'de Avrupa'daki orta menzilli Sovyet ve Amerikan füzelerinin kaldırılması görüşmelerini yokuşa sürmek isteyenlere bir tür barışçı meydan okumaktır bu yeni girişim.

Orta Avrupa'da Atomsuz Koridor İçin

ASBP MK Genel Sekreteri E.Honecker, F.Almanya Başbakanı H.Kohl'e gönderdiği bir mesajda, NATO ile Varşova Antlaşması'nın kesiştiği sınır hattı boyunca nükleer silahsız koridor oluşturulması için görüşme önerisinde bulundu. İkili İlişkiler Temel İlkeler Anlaşması uyarınca FAC ile DAC'nin Avrupa'da güvenliğin ve yumuşamanın pekişmesine katkıda bulunma yükümlülüğü üstlendiklerini anımsatan Honecker, SSCB'nin Avrupa'daki Sovyet ve Amerikan orta menzilli füzelerinin kaldırılması için Cenevre'deki görüşmelerin canlılık kazandığı ortamda, böyle bir koridor oluşturulmasının taşıyacağı özel öneme dikkat çekti.

Çekoslovakya Başbakanı L.Strougal da FAC Başbakanı H.Kohl'e aynı nitelikte bir mesaj gönderdi. L.Strougal'ın mesajında Çekoslavakya'nın iki askeri paktın karşı karşıya bulunduğu hat boyunca atomsuz koridor oluşturulması için görüşmelere hazır olduğu belirtildi.

İki sosyalist devletin, en büyük askeri gücün bulunduğu Orta Avrupa'da atomsuz koridor için görüşme önerisi, bu bölgenin ve tüm kıtanın sınırlarını aşan bir önem taşıyor. Bu yapıcı, barışçı girişim tüm dünya çapında geniş destek görüyor. Avusturya Sosyalist Parti liderlerinden Mısır Başbakanına, Sosyalist Enternasyonal çevrelerinden kilise örgütlerine dek, değişik politik ve dinsel akımlardan örgüt ve kişiler Orta Avrupa'da atomsuz koridor girişiminin önemini vurgular ve desteklerken, F.Almanya hükümetinin buna olumlu yanıt vermesini istiyor.

■ Varşova Antlaşması üyesi sosyalist ülkeler NATO ülkelerine, bu çerçevede Türkiye'ye de silahlanma harcamalarını bir ya da iki yıl için dondurma önerisinde bulundu. Varşova Antlaşması ülkelerinin ortak kararı üzerine Romanya Dışişleri Bakanı Bükreş'deki NATO ülkeleri büyükelçileri aracılığı ile NATO ülkeleri hükümetlerine bir çağrı iletti. Çağrı'da, silahlanma harcamalarının son yıllarda hızla artmakta olduğuna dikkat çekilerek, bunun silahlanma yarışını tırmandırdığına işaret edildi. NATO ülkelerinin olumlu yanıt vermesi durumunda, Avrupa'daki geleneksel silahları azaltmak için somut görüşmelere başlanması yönünde elverişli ortama katkıda bulunulacağı kaydedildi.

22 Nisan 1987:
Vladimir İlyiç Lenin 117 Yaşında

LENİN GİBİ DEVRİMCİ OLMAK

Lenin'in ahlaksal davranışları, onun mücadelesinin amaçlarından ayrı tutulamaz. Lenin bir devrimci olma kararını verdiğinde çok gençti. Ama kendisini yakın bir gelecekte de, öngörülebilir bir gelecekte de ne gibi şeylerin beklediği konusunda kafa yormak için yeterince zamanı da, olanağı da oldu.

Hayata "gerçekçi" bir şekilde baktıklarını söyleyenler, devrimci olan ağabeyi Aleksandr, Rus Çarına karşı düzenlenen bir suikaste katıldığı için idam edildikten sonra Vladimir'in de, ailesinin diğer üyelerinin de akıllarını başlarına toplayacaklarını ve devrim yolundan uzaklaşacaklarını düşünmüş olabilirler. Oysa, ağabeyinin idamından altı ay sonra Vladimir Ulyanov Kazan şehrindeki öğrenci olaylarına karıştığı için sürülüyor ve polis gözetimine alınıyordu. Çarlık rejiminin devrimcilere gözdağı vermeyi amaçlayan baskıları Vladimir Ulyanov'u benimsediği yoldan geri döndürememişti.

İnsanın cesarete sadece karşıtlarına karşı koymak için ihtiyacı yoktur. Yakınlarının acı ve kaygı duymasına yol açacak bir karar almak için de insanın manevi bakımdan güçlü olmaya o kadar ihtiyacı vardır ki! Ama, devrimci ülküler için verilen mücadelenin saflarına katılan birisi için böyle bir karar almak kaçınılmazdır.

"Bizim ahlak anlayışımız proletaryanın sınıf mücadelesindeki çıkarlarından çıkmıştır" diyor Lenin. Nitekim, kendi yaşamını, hiç tereddütsüz bu çıkarların hizmetine koştu.

Kendini devrimci mücadelenin gündemdeki görevlerine veren Lenin, ahlak anlayışını proletaryanın sınıf çıkarları ile bağladı.

Enerjik ve alçakgönüllü

Kendisiyle kader ortaklığı yapanlara yürekten saygı, ideolojik karşıtlarına ve politik düşmanlarına karşı kavgada ateşli bir uzlaşmazlık. Bitip tükenmez bir çalışma sevinci ve en son damlasına kadar harcadığı gücünü hızla yenilemek için aktif bir şekilde dinlenme yeteneği. Bu birbirine karşıt yanları sürdürebiliriz. Lenin'in karakter özellikleri, deyim yerindeyse, içiçe geçerek birbirinden ayrılmaz, her zaman enerji dolu bir bütün oluşturur. Lenin'in yaşamdaki her olayı diyalektik bir şekilde değerlendirme yeteneği, bir ölçüde, onun kişiliğinin diyalektik bakımdan yetkinleşmiş olmasından ileri gelir.

Alçakgönüllülük, Lenin'in ahlaksal davranışlarındaki ve yaşam biçimindeki belirleyici özelliklerden biridir. Lenin ile beraber olmuş olanların hepsi de bu alçakgönüllülüğün nasıl olduğunu kendi gözleriyle görmüşlerdir ve herbirisi bu eşsiz özelliği kendi kafasında simgeleyen anılara sahiptir.

Lenin, yürürlükte olan yasa ve yönetmeliklere sıkı sıkıya uyulması konusunda olağanüstü titiz, hatta katıydı. Bir yasanın, herkes için geçerli olduğu sürece yasalığını koruduğuna kesinlikle inanmıştı.

Lenin için, maddi nimet diye adlandırılan şeyler, insanın doğal ihtiyaçlarını karşılamaya yaradıkları ölçüde bir anlam taşırlar. O bu anlayışı daha ailesinden, çocukluğundan benimsemişti. İnsanın yalnız manevi bakımdan zenginliği sınırsız olabilir, sadece bu konuda insanın daha fazla şeyler elde etme arzusu takdir edilecek birşeydir.

Lenin'in pek önemsiz görünen sorunları bile derinlemesine ele alma yeteneği bugün de bizi hayretler içinde bırakmaya devam ediyor. Lenin'in tek tek herkesi dinlemeye zaman ayırma, sorunlarını ele alırken kendini onların yerine koyma yeteneği bugün de pekçok kişiye örnek oluyor.

Kişisel onur

Ağabeyi kaderin sillesini yediğinde Vladimir 17 yaşındadır. Bütün tanıdıkları Ulyanov ailesine sırt çevirmiş durumdadır. Her akşam satranç oynamaya gelen yaşlı öğretmen bile uğramaz olmuştur.

Bu korkunç günlerde Vladimir suskun ve içine kapanıktır. Kimse onun iç dünyasında neler olup bittiğini bilememektedir. Söz her ağabeyinden açıldığında, sakin ve tered. dütsüz bir şekilde şöyle der: "Evet, böyle yapmak zorundaydı, başka türlü davranması zaten mümkün değildi".

Lenin 32 yaşındadır, Sibirya'da sürgünlük etmiştir. Yurtdışında yaşamak zorunda bırakılan Lenin, Lenìnci partinin başlangıcı olacak RSDIP II. Kongresi hazırlıklarıyla meşguldür. Marksizmin Rusya'daki tanınmış yayıcılarından olan Georgi Plehanov, Lenin'e bir makalesi ile ilgili uyarılarını yazıp yollar. Ancak, bu uyarılar, Lenin'in ölçülerine göre, bilinçli bir şekilde küçük düşürücü bir üslupla yazılmıştır. Lenin'in yanıtı şöyle olur: "Bu uyarıları yazan, bana arabasını iyi sürebilmek için atların dizginlerini hepten ve iyice sıkmak gerektiğini sanan arabacıyı hatırlatıyor. Bu durumda ben bir 'at'tan, arabacı Plehanov'un atlarından birinden başka birşey değilim. Ama, son derece zorlanmış bir atın bile işgüzar mı işgüzar bir arabacıyı alaşağı ettiği görülmedik birşey değildir". Lenin bunu 1902 yılında yazarken, "arabacı"nın başına gelecekleri kendi söylediklerini en güzel şekilde kanıtlayacağını bilmiyordu. Başkalarının onurunu ve kanılarını gözönünde tutmayan bir yönetici kendi çöküşünün yolunu hazırlıyor demektir.

Yazar Sofya Vinogradskaya, 1920 yılında büyük Rus şarkıcısı Fyodor Şalyapin'in Moskova Bolşoy Tiyatrosundaki bir konseri sırasında tanık olduğu bir olayı anlatıyor: Konserin başlamasına çok az kala Lenin gelerek parter 6. sıradaki koltuklardan birinde yer alır. Bu, bütün tiyatro salonunda hareketlenmeye yol açar. "Lein burada" haberi kulaktan kulağa yayılır. Şalyapin tam sahneye çıkmak üzereyken, birden neye uğradığını şaşırmış bir şekilde geri döner. Salonda "Le-nin, Le-nin" diye tempo tutulduğunu o da duymuştur. 6. sıradaki koltuk bir anda boşalır. Lenin, başı eğik, omuzları kalkık bir şekilde salondan çıkar gider. Arkasından, selamlar, alkışlar, sevinç çığlıkları, "yaşasın" sesleri yükselmeye, salonda bir coşku ve sevgi kasırgası esmeye devam eder. Daha sonra olanları ise Lenin'in yakınları şöyle anlatıyor: "Ilyiç (pek çok kimse, hem de sadece yakınları değil, ona böyle derlerdi) eve kızmış bir şekilde geldi. 'Bizdeki dinleyiciler bir konserde nasıl davranılacağını hiç mi hiç bilmiyor' dedi, 'Şalyapin'i dinlemeye geliyorlar, ondan sonra da kalkıp Lenin'e tezahürat yapıyorlar! İnsan nasıl olur da bir sanatçıyı böylesine rencide edebilir?"

İnsan ancak kendisini saymayı biliyorsa bir başkasının da onur duygusunu anlayıp paylaşabilir.

Başkasından öğrenmesini bilmek

Lenin sık sık işçi ve köylülerle biraraya gelir, her çeşit insanla görüşürdü. Böylesi karşılaşmalar onun için kitap okumak kadar doğal bir ihtiyaçtı.

Amerikalı gazeteci Albert Rhys Williams, bir seferinde Lenin'in, merkezi Rusya'daki Tambov ilinden gelmiş bir köylüyle yaptığı konuşmaya, kendi koyduğu kuralları çiğneyecek kadar daldığını ve kendi saptamış olduğu, ziyaretçilerle görüşme süresini aştığını anlatır. "Üniversite eğitimi görmüş, ciltlerce kitap yazmış ve zorunlu olarak yurtdışındayken birçok ülkeyi görmüş olan Lenin, kuşkusuz ki teoride Tambov'lu köylüyle kıyaslanmayacak kadar çok daha fazla şey biliyordu" diye yazıyor Amerikalı gazeteci, "ama, buna karşılık, çalışmanın ve yaşamın çetin okulundan geçmiş olan köylü de, Lenin'in kendi pratik deneyiminden yararlanmasını sağlayabilirdi. Bu köylü kendisinde halkın bilgeliğini toplamıştı. Bütün bunlar Lenin'in şiddetle ilgisini çekti. Bütün büyük insanlar gibi Lenin de, böylesi cahil bir kimseden bile öğrenecek şeyler olduğunun farkındaydı".

Sözle eylemin birliği

Zamandaşları Lenin'i kişisel ilişkilerinde sade ve açıksözlü bir insan olarak anımsıyorlar. Ama bu hiç de, Lenin'in her zaman pek nazik ve pek cana yakın bir kimse olduğu anlamına gelmiyor. Sovyetlerin ilk Halk Eğitimi Komiserlerinden Anatoli Lunaçarski, anılarında, Lenin'in özellikle Halk Komiserleri Konseyinde (Bakanlar Kurulu) ender olarak kızdığını, ama kızınca iyi kızdığını yazar. Lenin'in kendisi de bir seferinde bu konu üzerinde durmak gerekliliğini duymuş ve Tüm Rusya Sovyetleri 4. Olağanüstü Kongresinde şunları söylemiştir: "Kuşkusuz ki yoldaşlar, sert sözlere karşı çıkmak benim huyum değildir. Buna hiçbir zaman itiraz etmem. Ama, insanın sert bir şekilde konuşması için, buna hakkı olması gerekir. Sert konuşmaya hakkı olmak için ise, insanın sözüyle eyleminin birbirine uyması gerekir".

Lenin, bağımsız bir kişiliği olanlara değer biçerdi: Kendisinden başka türlü düşünen ve bunu dile getirenlere hiçbir zaman kızmaz, duygusal tepki göstermezdi. Arada kızdığı olursa, buna çoğu zaman, bazı taş yürekli Sovyet görevlilerinin bürokratlıklarını açığa vurmaları, halkın ve devrimin çıkarlarını bir kenara bırakmaları yol açardı. Lenin'in şu ya da bu şekilde hoşnutsuzluğunu belli etmesi her zaman somut bir sorunla ilgili olurdu.

***

Lenin insanları seviyordu. Lenin, halkın çıkarlarını, köklü bir dönüşüm gerektiren yaşamın kendisini hiçe sayanlara karşı en yıpratıcı politik kavgaları vermek zorunda kaldı.

Mücadelenin koşulları Lenin'i katı, uzlaşmaz ve hatta acımasız olmağa zorladı. Pek-

Arkası sayfa 11'de

Komünistler, bir çift sözüm var size
İster devlet başında olun ister zindanda
İster sıra neferi, ister parti katibi
Lenin girebilmeli her zaman her mekanda
İşinize, evinize, bütün ömrünüze,
Kendi işi, öz evi, kendi ömrüymüş gibi.

Nazım Hikmet

İŞÇİLER KENDİ DENEYLERİYLE ÖĞRENİYORLAR

"Hükümet saldırıyor, patron saldırıyor, biz geriliyorduk. Şimdi bu saldırıları durdurmak için ileriye yürüyüş başladı." Grevdeki petro-kimya işçileri bugünkü durumu böyle özetliyor. Gerçekten de 12 Eylül hühükümetlerinin ve sermaye cephesinin işçi haklarına 7 yıldır süren sistemli saldırısı durmuyor. Ama şimdi yeni olan, işçi sınıfının bu saldıralara daha örgütlü, daha kesin karşı çıkması, grevlerle, yemek boykotlarıyla, yürüyüşlerle, gösterilerle mücadele yoluna koyulmasıdır. Netaş ve Derby grevleri en küçük bir hakkın bile söke söke alınabileceğini, birlik ve dayanışma içinde olmanın grevlerin başarısı için baş koşul olduğunu gösterdi. Çeliğe can veren Erdemir işçileri, açlık greviyle sorunlarını kamuoyuna malettiler. İşyerinde üretimin 3-4 misli artmasına karşılık işçilerin gerçek ücretlerinin yüzde 60 gerilediğini, 10 yıldır Erdemir'de yetkili sendika olmadığını, iş kazalarının can aldığını, işçileri bölmek için ücret uçurumları yaratıldığını meclise kadar duyurmayı başardılar. Türk-İş'li sendikacılar, işçi sorunlarını meclise iletmek için dilekçelerini toplu olarak yapacakları yürüyüşle veremediler ama, yüzlerce sendikacının bu yürüyüşünün karşısına dikilen polis Özal hükümetinin işçi düşmanı yüzünü sergiledi, basının da belirttiği gibi "eylem amacına ulaştı". Şimdi Türk-İş'de, Hak-İş'de, bağımsız sendikalarda tabanla yönetimi birleştiren görüş, Özal hükümetinin işçi düşmanı poltikasına karşı daha etkin eylemlere başvurma görüşüdür.

1 Mayıs eşiğinde 52 işyerinde başlayan 9 bin petro-kimya işçisinin grevlerinin başarıya ulaşmasına yardımcı olmak ise, bugün hangi sendikadan olursa olsun tüm işçiler için büyük önem taşıyor. Çünkü yasaların yasakları çemberinde, 2 grev gözcüsüne 4 polisin düştüğü Özal hükümetinin petrol ithal ederek açıkça grev kırıcılığı yaptığı, işçilerin ev ev dolaşarak tehdit edildiği bu koşullarda, grevlerin başarısı işçilerin birlik ve direnciyle birlikte, dayanışmaya bağlıdır. Türk-İş Teşkilatllandırma Sekreteri Orhan Balaban Türk-İş'e bağlı bütün sendikaları ve işçileri, grevde olan Petrol-İş üyesi işçilerle dayanışmaya çağırmıştır. Bu sınıf dayanışması açısından son derece olumlu bir gelişmedir. Karabük, İsdemir demir çelik fabrikalarında yüz bin işçinin toplu sözleşmesini greve gitmesinler diye acele bağlayan Özal hükümetinin, Petrol-İş üyesi işçileri yalnız bırakma taktiğini, böylesi büyük bir dayanışma boşa çıkarabilir.

İşçiler büyük bir okuldan, grev okulundan, dostlarını ve düşmanlarını tanıdıkları, sınıf güçlerini sınadıkları, ekmeğin ve özgürlüğün kazanıldığı okuldan geçiyorlar. İşçiler kendi deneyleriyle bu sendikal yasaların değişmesi gerektiğini görüyorlar. Bu yasalarla Türkiye'de demokrasi olamayacağını, demokratik bir Türkiye için savaşmak gerektiğini öğreniyorlar. Grevler, Türkiye işçi sınıfının yeni kuşağını eğitiyor, yaşlı kuşak ise DİSK'in şanlı geleneklerini yeni kuşağa taşıyor.

Türk-İş'de ise tabanın mücadele ve dayanışma istemi şimdi çok daha açık biçimde ortaya çıkıyor. Elbette, Özal hükümeti Türk-İş genel kurulunda yenik düşen Mustafa Özbek gibi sendikacıların etkinleşmesi için elinden geleni ardına koymayacak ama görülüyor ki Türk-İş'de gelişen birlik ve dayanışma ruhudur. Türk-İş'in Petrol-İş üyesi işçilerin grev yaptıkları Kocaeli, Mersin, İstanbul'da yürüyüş, İzmir'de kapalı salon toplantısı yapmak üzere aldıkları karar, şimdi hem bağımsız hem de Hak-İş'e bağlı sendikalarca desteklenmelidir. Grevlerin başarısı için bütün iş kolları, bütün sendikalar ortak tutum almalıdır.

Özal'ın Sözümona "Tarım Reformu"

K.Anter

Özal, Houston Show'unun bir parçası olarak TV'da uydu aracılığıyla bir basın toplantısı düzenlediğinde, yanıbaşında oturan iki kişiden birinin Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı olduğu görülmekteydi. Bu görüntü, hükümete yakın çevrelerden pompalanan ve üretici köylülerde yeni bir umut uyandırmayı amaçlayan söylentilerin onaylanması anlamına geliyordu. Bu söylentilere göre, işbaşındaki hükümet tarımda sözümona köklü bir reforma hazırlanıyordu, bu adeta bir "devrim" olacaktı!

Ara seçimlerde köylü hareketinin görece canlı ve yoğun olduğu yörelerde, başta Ege ve Karadeniz'de ağır bir hezimete uğrayan Özal ekibi, şimdi, yaklaşan belediye seçimleri ve genel seçimler için yatırım yapmaya, köylülüğü umutlandırmaya, böylelikle oy kapmaya bakmaktadır. Bunu yaparken de, kırsal alandaki asıl destekçilerine, yani büyük toprak ağalarına, tarım alanına yatırım yapan tekellere ve yabancı yatırımcılara "gereken" mesajı göndermekten geri kalmıyor ve temel politikalarının değişmeyeceğini belirtiyor.

Köklü bir toprak ve tarım reformu yapılmayacak; tarımda üretimin artırılması, toprak ve gelir dağılımındaki büyük adaletsizliğin ortadan kaldırılması gerçekleştirilmeyecek; girdiler ucuzlatılmayacak küçük ve ortaboy işletmelerin etkinleşmesini sağlayacak kooperasyon biçimleri teşvik edilmeyecek; toprak ağalığının, tekellerin ve geri ilişkilerin temelleri yokedilmeyecek; devletin ekonomik ağırlığı güçlendirilmeyecek; kırsal alanda demokrasinin yayılması ve gelişmesi sağlanmayacak; kısacası, küçük, orta ve üst-orta köylü yığınları yararına hiçbir adım atılmayacaktı. Öyleyse ne yapılacaktı? Toprak ağalarının Prusya yolundan kapitalistleşmesi hızlandırılacak, yabancı tekellerin tarımdaki konumları daha da güçlendirilecek ve zengin köylülüğün kimi kesimleri arasında bağlaşıklar aranacaktı. İşte getirilmesi öngörülen önlemler, yalnızca bunları amaçlamaktadır.

Özal hükümetinin, temel tarım politikaları değişmeyeceğine göre, getirilecek "paket"in niteliği ortadadır.

Hükümetin geniş köylü katmanlarının çıkarına dönük hiçbir girişimde bulunmadığını, bulunmayacağını anlamak için, geçmişteki uygulamalarına bir göz atmak yetiyor. IMF'nin buyruklarına uyarak, tarımı büsbütün baltalamaktan çekinmedi, köylülüğü yağmalamaya açmada duraksamadı, onu bitkisel yaşama mahkum etti. Krediler yön değiştirir, taban fiyatları anlamsızlaşır, ödemeler sürekli geciktirilir, girdi fiyatları artırılır ve demokratik yaşam her geçen gün biraz daha boğazlanırken, kırsal kesimdeki işletmelerin zorlandığı, birbiri ardına yıkıma sürüklendiği, haciz ilanlarının yerel gazeteleri aşarak, genel basına da sıçradığı görüldü.

Bellibaşlı ürünlerin üretiminde bu dönemde önemli düşmeler oldu. Bu düşmeleri gizlemek için, hükümete bağlı kuruluşların uydurma rakamlar ortaya attığı muhalefet çevreleri tarafından birkaç kez kanıtlandı. 1980-84 yılları arasında, buğday üretimi hiçbir zaman 1979 düzeyini aşamadı ve çoğ kez, ondan daha düşük oldu. Aynı dönemde pamuk, ancak 1984 yılında 1977 düzeyini biraz aştıysa da, 1986'da bu düzeyin epey altına düşmekten kurtulmadı. Tütünün durumu ise çok daha kötü oldu: 1978'de elde edilen 293 bin ton düzeyindeki üretim yalnızca bir anı olarak kaldı, 1986'daki rekolte tahmini ancak 170 bin ton kadardı. 1980-86 arasında, pancar üretimi bir ölçüde artmış olmakla birlikte, verimde büyük düşmeler (sözgelimi 1977'ye

Arkası 11. sayfada

Dış Borç Kıskacında: Dört Örnek

Yaklaşık 30 milyar dolar dış borcu olan Türkiye, dış borç kıskacındaki gelişmekte olan ülkelerin ön sıralarında yer alıyor. TKP "Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı" ile bu sorunu çözmek için ülkede ve uluslararası planda ne gibi adımların atılması gerektiğini ortaya koymuş bulunuyor. Aşağıdaki dört örnek, bir kıyaslama yapabilmek için ilginç ipuçları veriyor:

Arjantin: Arjantin hükümeti IMF ile 1987 Ocağında bir uyum belgesi imzaladı. 15 aylık süresi olan bu belgeye göre, Arjantin ücret sınırlamalarına, kamu işletmelerinin ekonomideki rolünün azaltılmasına, tarım üretim vergisinin düşürülmesine hazır olduğunu açıkladı. Belge, yabancı şirketlerin kâr ve temettülerini diledikleri gibi yurt dışına transfer etmelerine, ithalatın liberalleştirilmesine olanak tanıyor. Bu anlaşma ile Arjantin dış borç ödemelerini geciktirmemeyi, süresi dolmuş bulunan yaklaşık 500 milyon dolarlık faiz borcunu en kısa zamanda ödemeyi üstlendi. Anlaşmaya göre, Arjantin yeni krediler alacak. Ama 49 milyar dolar dış borcu olan Arjantin'in dış borçları 1987'de 2,7 milyar dolar daha artacak.

Brezilya: Brezilya hükümeti, 1987 Şubatında uluslararası yükümlülüklerini karşılayamaz duruma geldiği için aldığı kredilerin faiz borcunu ödemeyi üç ay için durdurmak zorunda kaldı. Önümüzdeki üç ay içinde, Brezilya, yılın ilk altı ayına düşen faiz borçlarının karşılığı olarak yaklaşık 2 milyar dolar ödemek zorunda. Brezilya, son dört yıl içinde ikinci kez böyle bir karar almak zorunda kaldı. Bu önlem, döviz kıtlığı, ve planlanan 7 milyar dolarlık dış ticaret hacminin bir hayal olduğunun ortaya çıkması nedeniyle alındı. 108 milyar dolar dış borcu olan Brezilya, yalnızca 1987 yılında 12 milyar dolar faiz borcu ödemek zorundaydı.

Meksika: Meksika hükümeti, uluslararası bankalarla yaklaşık 7,4 milyar dolarlık bir kredi için karmaşık, çetin pazarlıklar yürütmekte, 1986 ortalarında başlayan görüşmelere ilişkin olarak yetkililer, ülkenin yeni

Arkası 11. sayfada

TÜRKİYE'DE İNSAN HAKLARI

TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş Fransa ziyareti sırasında 3 Nisan günü Paris'te bir basın toplantısı düzenledi. Milliyet, Günaydın, Hürriyet, Yeni Gündem, Anka ve Anadolu Ajansı, Fransız Le Monde ve L'Humanité ile Yunan Haber Ajansı muhabirlerinin ve çeşitli ülkelerin basın mensuplarının katıldığı basın toplantısı 2 saat sürdü. H.Kutlu yoldaş, basın toplantısını açış konuşmasının ardından, gazetecilerin çeşitli konulardaki sorularını yanıtladı.

TKP MK GENEL SEKRETERİ HAYDAR KUTLU'NUN BASIN TOPLANTISINI AÇIŞ KONUŞMASI

Fransız Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin daveti üzerine Fransa'da bulunmaktan ve bu fırsattan yararlanarak sizlere seslenmekten derin bir memnuniyet duyuyorum.

Kardeş Fransız Komünist Partisi'nin MK Genel Sekreteri değerli Georges MARCHAIS yoldaşla ve öteki Fransız yoldaşlarla yaptığımız görüşmeler tam bir dostluk havası içinde gerçekleşti ve çok yararlı oldu. Bu ziyaretle iki parti arasındaki geleneksel bağlar daha da sıkılaştı. Fransız yoldaşlarla uluslararası sorunlar üzerine yaptığımız görüş değiş tokuşu, her iki partinin günümüzün en önemli sorunlarında görüş birliği içinde olduğunu gösterdi.

Günümüzün en önemli sorunu silahlanma yarışının durdurulması ve dünyamızın nükleer silahlardan kurtarılmasıdır. Biz o nedenle SBKP MK Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov yoldaşın Avrupa'daki orta menzilli nükleer silahların kaldırılması önerisini yürekten destekliyoruz. Bu tarihsel fırsatın kaçırılmaması ve nükleer silahsız dünyaya ulaştıran yolun açılması için barış isteyen herkes her çabayı göstermelidir.

Bildiğiniz gibi Türkiye ile Yunanistan arasındaki ilişkiler son günlerde yeniden gerginleşmiş ve iki ülkeyi nerdeyse bir savaşın eşiğine getiren gelişmeler olmuştur. TKP, iki ülke arasındaki Ege sorununu kuvvete başvurarak çözme yolundaki her girişimin karşısındadır. İki ülke arasındaki bir silahlı çatışmadan iki taraf da büyük zarar görecek, bölgede durum çok daha karmaşıklaşacaktır. Böyle bir savaş, Ege Denizi'ni kontrolü altına almak isteyen ABD'den başka kimseye bir yarar sağlamayacaktır.

Günümüzde iki ülkenin de öne süreceği hiç bir gerekçe, ne kadar haklı da olsa, sorunun çözümünde şiddete başvurmayı, savaş çıkartmayı haklı gösteremez. Ege sorunu ancak iki ülke arasında barışçıl görüşmeler yoluyla çözülebilir. Bir kere silah sıkmaktansa, bin kere görüşmek zorunludur. TKP, gerek uluslararası deniz hukukunun gerekse Ege Denizi'nin özgül konumunu dikkate alan ve her iki ülkenin çıkarlarına uygun adil bir çözümün barışçıl görüşmeler yoluyla sağlanabileceği görüşündedir. Bunun için, tarafların birbirlerinin ulusal egemenliklerine, meşru haklarına ve güvenlik çıkarlarına saygılı olması zorunludur. Diyalogtan yanayız sözleri yerine diyalog için her iki taraf ta somut adım atmalıdır.

Ankara hükümeti dış politik sorunları gerginleştirerek, iç politikada şoven ve militarist bir hava yaratıp muhalefeti etkisizleştirme, insan haklarının kabaca çiğnenmesini örtbas etme taktiği izlemektedir.

Türkiye'deki rejimin 1980 darbesinden bu yana sürdüregeldiği demokrasi ve insan haklarıyla bağdaşmayan politikasında değişen bir şey yoktur. DİSK ve Barış Derneği yöneticileri hakkında açılmış davalar sürmektedir. Tutukevlerinde hala partimizin ve öteki sol örgütlerin üyesi olduğu iddiasıyla hüküm giymiş insanlar bulunuyor. Hükümet Türk Ceza Yasası'nı daha da antidemokratik hale getirmeyi amaçlayan bir değişiklik tasarısı hazırlamaktadır. Hala yayınevleri basılıyor, kitaplar toplatılıyor. Geçtiğimiz haftalarda 1980'den bu yana toplatılmış olan 39 ton ağırlığındaki kitabın devlet tarafından imha edildiği açıklandı. Cezaevlerinde insanlık dışı uygulamalar, işkenceler sürüyor. Şimdiye kadar işkenceden 149 kişinin öldürüldüğü ve 253 yurttaşın gözaltına alındıktan sonra kaybolduğu saptanmıştır. 105 idam dosyası Meclis'te onaylanmayı beklemektedir. Aralarında tanınmış yazar ve bilim adamlarının da bulunduğu 250 bin yurttaş politik nedenlerle yurt dışına çıkma hakkından mahrum edilmiştir. Öte yandan Türkiye Kürdistanı'nda Kürt köyleri basılmakta, bölgede sürekli askeri operasyonlar düzenlenmekte, kimi yörelerde halk zorla göçe zorlanmaktadır. Kürt halkının varlığı kabuledilmemekte, insanlar yalnız Kürt oldukları için baskılara uğratılmaktadır.

Bugün yalnızca Fransa'da, öne sürdükleri gerekçeler haklı görülerek, onaylanmış olan içinde partimize üye oldukları gerekçesi ile kovuşturulan yüzlerce Türkiyeli politik göçmen bulunuyor. 2000 yılının eşiğinde Batı Avrupa ülkelerinde binlerce Türkiyeli politik göçmenin varlığı, Türkiye'de insan haklarının ihlal edildiğinin yığınsal ve canlı bir kanıtıdır.

Türkiye hükümeti bu yıl içinde üye olmak için Avrupa Topluluğu'na başvuracağını açıklamıştır. Hükümet bu amaçla Türkiye'de demokrasi ve insan hakları açısından olumlu gelişmeler olduğu konusunda Batı Avrupa kamuoyunu inandırmak için yoğun bir çaba içine girmiştir. Batı Avrupa kamuoyunun kandırılmasına izin vermemek için, siz değerli basın mensuplarına Türkiye'deki insan hakları konusundaki gerçekleri ortaya koymada önemli bir rol düştüğü inancındayız.

Dikkatinizi bir noktaya daha çekmek istiyorum. Türkiye hükümeti Batı Avrupa kamuoyunun desteğini kazanabilmek için el altından şu argümanları yayıyor: Türkiye'de parlamenter demokratik rejimin gelişmesi ve yeni askeri darbelerin önlenebilmesi için Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna üyeliği gereklidir, yoksa Türkiye yeniden generallerin ya da islami fanatizmin egemenliğine düşebilir.

Oysa 12 Eylül darbesinin bir numaralı sorumlusu olan Kenan Evren şu anda Türkiye Cumhurbaşkanıdır. Generallerin devlet üzerindeki egemenliği 1982 Anayasası'yla süregen hale getirilmiştir. İslami fanatizm tehlikesi için de durum aynıdır. Bizzat Başbakan Özal ve ailesi Orta Doğu'daki en fanatik islam örgütleriyle organik bağ içindedir. Geçtiğimiz günlerde altında Evren'in ve Özal'ın imzası bulunan bir kararname ile merkezi Mekke'de bulunan ve CIA ile de dolaylı ilişkileri olan Rabıta-ül Alemül İslam adlı örgüte Türkiye'nin ulusal egemenliğini çiğneyerek kimi yetkiler tanınmış olduğu açığa çıktı.

Açıktır ki, Türkiye'nin Avrupa Topluluğuna üyeliği onaylanırsa, bugünkü rejimin Avrupa kamuoyunca demokratik bir rejim sayıldığı kanıt olarak öne sürülecek ve bu, Türkiye'nin gerçekten demokratikleşmesi için mücadele eden güçlere karşı kullanılacaktır.

Biz, Fransız basınının ve demokratik kamuoyunun Türkiye'de insan haklarının ayaklar altına alınışı karşısında gösterdiği duyarlılığa büyük değer veriyoruz ve Türkiye hükümetine destek olmayacağına inanıyoruz. Biz, Fransız demokratik kamuoyunun, Türkiyeli politik göçmenlerin özgürce, hiç bir baskıya maruz kalmadan ülkelerine dönmesi ve yurttaşlık haklarına kavuşmaları için, Türkiye'nin demokrasiye dönmesi için, Avrupa'nın tek illegal partisi, 66 yıldır yasak altında tutulan Türkiye Komünist Partisi'nin yasal çalışma hakkına kavuşması için dayanışmayı daha da artırmasını bekliyoruz.

Büyük Fransız Devrimi'nin 200. yıldönümü yaklaşırken, bu devrimin ülkülerinden farklı olmayan ülküler için mücadele eden Türkiye demokrasi güçleri Fransız halkının dayanışmasını yanlarında görmekle daha da güçlenecektir.

İki halk arasındaki dostluğun güçlenmesine katkıda FKP ile TKP arasındaki kardeşçe ilişkilerin bir ürünü olan bu ziyaret sırasında sizlere seslenme olanağı bulduğum için memnuniyetimi bir kere daha ifade eder, ilginiz için teşekkür ederim.

KABACA ÇİĞNENMEKTEDİR!

HAYDAR KUTLU'NUN GAZETECİLERİN SORULARINA YANITLARI

Soru (Yeni Gündem): Türkiye'nin Doğu bölgelerinde bölücü olarak adlandırılan grupların silahlı eylemleri var. Bunları TKP genel sekreteri nasıl değerlendiriyor?

Haydar Kutlu: Bu önemli konuyu gündeme getirme fırsatı verdiğiniz için teşekkür ederim. Şurdan başlayalım. Ayrılıkçı kelimesinden. Bugün basın ağır sansür altındadır. Ve Türkiye'de demokrasi yok. Ama buna rağmen Kürt halkı, Kürt kelimesi basında kullanılmaya başlandı. Daha önce yalnız ayrılıkçılar, bölücüler deniyordu. Şimdi bazı gerçekçi sesler çıkıyor. Ve Türkiye'de Kürt halkının varlığını kabul etmek gerekir diyorlar. Böylece şu anlaşılıyor ki, bugüne kadar Türkiye'de Kürt halkının yaşadığı kabul edilmemiştir. Bunu biz biliyoruz. Ama şimdi Türkiye'de bunu daha geniş kesimler görmeye başlıyor. Ve gerçekten de Türkiye'de Kürt halkının varlığı kabul edilmedi ve uzun yıllar baskı altına tutuldu. Sağduyulu herkes kabul eder ki, böyle bir gerçeği kabul etmemek sorununun aynı zamanda sorumlusu olmak demektir. 12 Eylülden sonra generaller Kürt sorununu baskı yoluyla çözmeye kalktılar. Bilindiği gibi birçok Kürt köylerini boşalttılar. Pek çok Kürt yurttaşı sürdüler. Ve yalnız Kürt olduğu için pek çok Kürt yurtseveri tutukladılar, yalnız Kürt olduğu için. Ve yine bilinmeli ki, 12 Eylülden sonra kabul edilen Anayasa'da Kürtçe konuşmak yasak. Böylece durum şimdi şöyle. Baskılarla Kürt halkı Türklerle zorla birarada yaşamaya mecbur ediliyor. Bu zoru kabul etmeyenler ise, devletin şiddeti karşısında kalıyor. Bu durumda bazı gruplar silahlı eylem yolunu seçiyorlar. Biz bu yolu seçenleri anlayabiliyoruz. Ama bu yolla Kürt sorununun çözülemeyeceğini düşünüyoruz. Bize göre bu sorun ancak Kürt ve Türk halkının kendi özgür iradesiyle, yolunu kendisi seçmesiyle çözülebilir. Ama bunun için de koşulların olması gerekir. Türkiye'de demokrasinin olması gerekir. Bu nedenle biz şimdi derhal Kürt halkı üzerindeki askeri operasyonlara son verilmesini istiyoruz. Hala buralarda süren sıkıyönetimin kaldırılmasını istiyoruz. Koruyucular adı verilen bu silahlı grupların yani bu hükümet taraflısı silahlı sivil grupların kaldırılmasını istiyoruz. Türkiye'de Kürt halkının varlığının kabul edilmesini istiyoruz. Kürt halkının ulusal haklarının ve özgürlüklerinin tanınmasını istiyoruz. Sorun karmaşık.

Soru (Yeni Gündem): Türkiye'nin AET'ye girme konusunda gerekli demokratik gelişmeleri göstermediğini belirttiniz. AET'ye girme sorunu Türkiye'de demokratik haklara ilişkin değişikliklere neden olmayacak mı?

Haydar Kutlu: Kuşkusuz böyle bir etki olabilir ve şimdiden de vardır zaten. Bu nedenle bütün Batı Avrupa'daki hükümet başkanlarına başvurduk. Türkiye'de halen insan haklarının çiğnenmekte olduğunu somut belgeleriyle ortaya koyduk. İşte böyle bir durumda Türkiye'nin başvurusuna evet demenin, Türkiye'deki bu durumu kabul etmek anlamına geleceğini ve Türkiye'de demokrasinin yerleşmesi için gerekli silahların da terkedilmesi anlamına geleceğini belirttik. Yani eğer şimdi kabul edilirse Türkiye, artık AET'nin Türkiye'nin demokrasiye dönmesinde bir baskı unsuru olması fonksiyonu bitmiş demektir. Türkiye'nin gerçekten demokratik bir ülke olabilmesi için ve insan haklarını koruyabilmek için şimdiden harekete geçmek lazım. Ortak Pazar konusunda sorunun diğer bir yanı ekonomik tabii. Biz bu tür uluslararası ekonomik örgütlerle ilişkileri ilkesel olarak peşin peşin reddetmiyoruz. Ama somut koşullarda, Ortak Pazar'a bugün Türkiye'nin girmesi ekonomik açıdan Türk halkının yararına mıdır? Ekonominin derin bunalım içinde olduğu koşullarda dış borçların, işsizliğin hızla, arttığı koşullarda Ortak Pazar'a şimdi girmeyi uygun görmüyoruz.

Soru: PKK örgütüyle ilişkileriniz var mı? Bu örgütün eylemlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Haydar Kutlu: Bizim bu örgütle ilişkilerimiz yok ama başka Kürt partileriyle ilişkilerimiz var. Bu diğer Kürt partileri de Kürt halkının özgürlüğüne kavuşması için mücadele ediyor. Ve onların da bildiğimiz kadarıyla PKK'yla somut ilişkileri yok. Görülüyor ki burada bir sorun var. Bu Kürt halkının bağımsızlığını isteyip istememe sorunu değil, bunu biz de istiyoruz. Ama sorun bu nasıl elde edilecek? Bugün bu tür eylemler Kürt halkının varlığını kabule hazır olan çevreler üzerinde yani Türk çevreleri üzerinde bize göre, olumlu etki yaratmıyor.

Soru(Hürriyet) Kürt sorununun Türkiye'de tartışılmaya başlandığını, daha gerçekçi yaklaşımlar görüldüğünü söylediniz. Öte yandan Bulgaristan'ın Ege gerginliği sırasındaki tutumu Ankara tarafından iyi karşılandı. Bu durumda Bulgaristan'daki Türkler konusunda bir soru sormak acaba gereksiz olur mu?

Haydar Kutlu: Evet bu konuda özellikle bizim basınımızda süren kampanyayı benimsemiyoruz. Ben herşeyden önce bu kampanyayı sürdürenlere sormak isterim. Bu kampanya kime yarıyor? Şöyle söylüyorlar. Onların deyimiyle, Bulgaristan'daki Türklerin hakları çiğneniyor. Yine onların bakış açısıyla soruna baktığımız zaman, bu kampanya bu soruna nasıl yardım etti? Çözümü konusunda bir yararı oldu mu? Olmadığını zannediyorum herkes görüyordur. Bunun nedeni de çok açık. Çünkü sürdürülen kampanya amaçlarını çok aşan bir kampanyadır. O kadar ki, sıradan insanlar bile kötü niyetli bir kampanyanın sürdürüldüğünü görebilirlerdi. Oradaki uygulamayı doğru bulabiliriz veya bulmayabiliriz ama herşeyden önce sorunları sağlıklı tartışacağımız koşulların olması lazım. Öylesine rakamlar verildi, öylesine haberler abartıldı ki, sorunları sağlıklı tartışmanın ortamı da yokoldu. Onun için biz diyoruz ki, önce bu kampanya dursun, ondan sonra tartışalım. Bu uygulama doğru mu, yanlış mı? Ve biz nasıl bakıyoruz bu meseleye? Ama ulusal sorun nasıl çözümlenebilir, bu konuda bizim yaklaşımlarımız açık. Kürt ulusal sorununda bunu açıklıkla dile getiriyoruz. Elbette her yerde de bu görüşümüzü savunuyoruz.

Soru(Humanite): Türkiye'de insan haklarına yönelik saldırıların sürdüğünden sözettiniz. Bunların şimdi ne biçim aldığı konusunda örnekler verebilir misiniz?

Haydar Kutlu: Biraz önceki açıklamamda da vardı. Bir defa tutuklamalar hala sürüyor. Eskisi kadar sıklıkta olmasa bile işkence haberleri yine basında bile yeralabiliyor. Diğer yandan dünyada bir başka eşi olmayan barış yargılanması ne yazık ki ülkemizde sürüyor. Parti üyelerimizden zaman zaman tutuklananlar oluyor. Diğer sol örgütlerden de tutuklamalar sürüyor. Geçtiğimiz günlerde şu anda yasal çalışma imkanlarına sahip bir sendika konfederasyonunun merkezi arandı, polisler tarafından. Kürt halkı üzerindeki baskıları zaten söylemiştim. Yani çok yönlü ve çok biçimli baskılar devam ediyor. Ama sözlerimi umutlu bitirmek istiyorum. Hem Türk hem Kürt halkımız bugün demokrasi konusunda eskiden çok daha bilinçli ve istekli. Grevler giderek artış gösteriyor. Örneğin, bir grev, NETAŞ grevi başarıyla sona erdi. Hemen hemen toplumun her kesiminden demokratik istekler yükseliyor. İşçiler demokratik isteklerini dile getiren dilekçe kampanyası sürdürüyorlar. Bugün muhalefet partileri de bugünkü hükümete karşı olma konumlarını sürdürüyorlar. Herşeye rağmen partimiz Türkiye'de güçleniyor, etkisi artıyor. Biz umuyoruz ki, halkımız bugünkü çağdaş koşulların gerektirdiği insanca, uygarca demokratik yaşama koşullarına sahip olacaktır.

Günümüzde artık diktatörlükler uzun süreli olamıyor, olamayacaktır. **Türkiye'ye de demokrasi gelecektir.**

İnsan Haklarına Bir Saldırı: "VATANDAŞLIKTAN ATMA"

Son altı yılda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılan insanlarımızın sayısı 14 bine yaklaşıyor. Aralarında tanınmış yazarlarımız, sendikacılarımız, öğretmenlerimizin bulunduğu bu insanlarımız şimdi kendi vatanlarından ayrı, yaban ellerde ömür boyu "yurtsuz" yaşamaya mahkumdurlar. 12 Eylül darbesinden sonra, 13 Şubat 1981'de rejim Türk Vatandaşlığı Kanunu' nun bazı maddelerini değiştirdi. "Devlet güvenliğine karşı faaliyet gösterme" gerekçesiyle, "yurda dön" çağrısına uymadığı gerekçesiyle ve bazan hiçbir gerekçe göstermeden tamamen keyfi bir uygulama ile binlerce insanımız vatandaşlıktan atıldı. Örneğin, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, 70 yaşından sonra Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığından çıkarılmıştır. DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal, Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Karaca, TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, yazar Demir Özlü, şair Nihat Behram, İlerici Gençler Derneği Genel Başkanı A.M.Sökücü, İKD Genel Başkanı Beria Onger, ses sanatçıları Melike Demirağ ve Cem Karaca işte böyle keyfi bir kararla TC vatandaşlığından çıkarılan tanınmış isimlerdir.

Türkiye'nin bu aydın insanları hak ve özgürlükleri savunmaktan başka ne yapmışlardır da, en doğal hakları olan "vatandaşlık" hakkından yoksun bırakılmışlardır?

12 Eylül darbesinden sonra Türk Vatandaşlığı Kanunu'na eklenen "TC güvenliği aleyhine faaliyette bulunma" hükmü ise aslında rejimin antidemokratik yasalarını, baskı uygulamalarını eleştirmeyi, örneğin baskıcı 1982 Anayasası'nın değişmesini istemeyi, demokratik hak ve özgürlükleri savunup demokrasi özlemini dile getirmeyi önleme amacını taşımaktadır. Açıkçası, bir yurtseverlik görevinin suç sayılması, vatandaşlığın ölçütünün, insanların halkına ve ülkesine bağlılığı değil de, rejime ya da dönemin iktidarına bağlı olmaya zorlamaktır. Ancak, bugünkü rejime bağlı değil diye, bugünkü rejimin değişmesini istiyor diye kimsenin insanlarımızın vatandaşlık hakkı ile oynama hakkı yoktur.

"Vatandaşlıktan atma" kararları aslında Evren-Özal yönetiminin kendi baskı politikasına karşı çıkanı susturma, demokratik hak ve özgürlükleri savunanları susturma yönteminin bir başka çeşididir. Hakkı hukuku, özgürlüğü savunan, ülkesinin çağın gerisine itilmesine karşı çıkan, kendi halkının köle gibi görülmesini istemeyen, ülkesinin onurunu, yurdunun çıkarlarını savunmayı görev bilenler ya yıllar yılı hapis cezaları istemiyle mahkemelerde süründürelecektir ya da kendi öz vatanının "vatandaşı olma" hakkından mahrum edilecektir.

Evren-Özal yönetiminin "vatandaşlıktan atma" uygulaması kişinin en doğal hakkı olan "vatandaşlık hakkı"nı ayaklar altına alan, tüm uluslararası ölçütleri hiçe sayan bir uygulamadır. Türkiye'nin de altında imzasının bulunduğu, BM İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'nin 15. maddesi açıkça: "Herkesin bir vatandaşlığa hakkı olduğunu, hiç kimsenin keyfi olarak bu haktan yoksun bırakılamayacağı gibi, vatandaşlığını değiştirme hakkından da mahrum edilemeyeceğini" belirtmektedir. Yine BM Örgütü'nün girişimiyle hazırlanan 1961 tarihli ve Bern' de imzalanan 1973 tarihli "Yurtsuzluğun azaltılması" konusundaki sözleşmeler Evren-Özal yönetimi tarafından hiçe sayılmaktadır.

Evren-Özal yönetiminin temel bir hak olan "vatandaşlık hakkı"nı insanların elinden alma girişimi kamuoyunda tepki ile karşılanmaktadır. SHP Genel Başkanı E.İnönü bunun "vahim bir gelişme olduğunu, vatandaşlığın bir mükafat ve vatandaşlıktan çıkarılmayı da bir ceza olarak görmenin dar bir yaklaşım olduğunu ve bunun insaların fikirlerine özellikle baskı yapmak isteyen yönetimlerin anlayışı" olduğunu belirtiyor. Eski başbakanlardan Bülent Ecevit ise, yurttaşlıktan çıkarılanların bir bölümünün "Türkiye'de demokrasi kesintiye uğrayınca, her gerçek demokratın göstermesi gereken tepkiyi gösterdiklerini" belirtirken, Süleyman Demirel, "Ben vatandaşlık hakkının kişinin elinden alınmasının bir ceza olarak kullanılmasına bugün karşıyım... TC vatandaşları her ne sebeple olursa olsun, vatandaşlıktan çıkarılmamalıdır" diyor.

Evren-Özal yönetiminin "Vatandaşlıktan atma" uygulaması ve bununla ilgili yasa, insan haklarına bir saldırıdır. Tüm öteki antidemokratik yasalar gibi bu yasanın da iptal edilmesi, rejimin bugüne dek vatandaşlıktan çıkardığı herkesin özgürce, hiçbir baskı ve tehdide maruz kalmadan kendi yurduna dönebilmesi için mücadele etmek, demokratik hak ve özgürlükler için verilen mücadelenin bir parçasıdır.

"Ben Kürdüm"

Kendal Berfin/Ağrı

25 yaşında bir Kürt genciyim. Oldukça kalabalık bir aileyiz ve hepimiz evde Kürtçe, yani anadilimizi konuşuruz. Aslında insanların kendi evlerinde, günlük yaşamlarında kendi anadillerini konuşmaları kadar doğal bir şey yoktur denilebilir. Ama sözkonusu dil, yasaklanmış bir dilse ve o dili konuşan halk yok sayılıyorsa çok şey söylenebilir.

Egemen güçler yıllar yılı Türkiye'de Kürt olmadığını, Kürtçe diye bir dilin varolmadığını söylediler, söylüyorlar. Bu inkarcı politika Osmanlı döneminden 12 Eylül'e, 12 Eylül'den günümüze kadar geldi. Türkiye'yi yönetenler her zaman Kürt halkının varlığını inkar ettiler. Kürtçe diye bir dilin olmadığında ısrar ettiler. Kürt halkının, Kürt dilinin ve Kürt sorununun varolduğunu dile getiren Kürt yurtseverlerine Türk komünist ve demokratlarına ise sürekli olarak baskı ve terör uyguladılar. Bu politika devletin değişmez resmi politikası olarak onyıllardır sürdürüldü, sürdürülüyor.

Ne var ki, bu değişmez politikanın artık iflasın eşiğine geldiği, "yoktur" demekle, dilini yasaklamakla, baskıyla, zorbalıkla, jandarma ve komando zulmüyle Kürt halkı ve dilinin yokolmadığı ve yokedilemeyeceği gerçeği giderek daha geniş çevrelerce görülüyor.

Öyle ki basında kimi gazeteciler, Türkiye' yi yıllarca yönetmiş kimi eski başbakanlar, onların adına konuşan siyasi parti temsilcileri bile Kürt halkının ve dilinin varolduğu gerçeğini, yavaş yavaş da olsa, dile getirmeye başlamışlardır.

Örneğin Kürt sorunu konusunda Milliyet gazetesi yazarlarından Mehmet Ali Birand, "Kürt sorununu askeri harekatla çözemeyiz" başlıklı yazısında şöyle diyor: "Bugün karşımızda bir 'Kürt sorunu' vardır. Biz resmen ne kadar 'dağ Türkleri' dersek de diyelim, sorunumuz açıkça Kürt sorunudur. Önce adını doğru dürüst koyalım." (Milliyet, 3 Mart 1987) Bu gerçeği Orsan Öymen de şöyle dile getiriyor: "Kürt yok, Türk vardır, Kürt sorunu diye bir şey yoktur diye diye kendimizi aldatmanın alemi yok. Bal gibi Kürt de vardır, Kürt sorunu da. Üstelik bu yeni bir olgu da değildir. Abdülhamit döneminden Meşrutiyet'e, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e kadar kuşaklar boyu aktarılagelen bir sorundur". (Milliyet, 11 Mart 1987)

Yine Milliyet gazetesi yazarlarından Metin Toker köşe yazısında şöyle diyor: "Kürt sorunu hem Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarını, hem Cumhuriyet dönemini meşgul etmiştir... Kürt sorunu Türkiye'ye özgü değildir. Kürt asıllı bir halk Ortadoğu' nun çeşitli ülkelerinde yaşamaktadır". (15 Mart 1987, Milliyet)

Eski başbakanlardan Bülent Ecevit ise Kürt sorunu konusunda şunları söylüyor: "Gitgide, Türkiye'de de sorunu daha açık ve kompleksiz biçimde değerlendirme eğiliminin başladığını görerek seviniyorum. Örneğin yakın zamana kadar Türkiye'de Kürt asıllı olduğunu söyleyen bir kimsenin başı derde girerken, şimdi siyasal yelpazenin her kesiminden bazı yazarlar ve politikacılar, bunda yadırganacak bir şey olmadığını söyleyip yazabilir olmuşlardır... Yakın zamana kadar açık görüşlü bazı gazeteler bile DİE'nü, Kürtçe konuşanlara değindiği için kınarken, şimdi bazı yurttaşlarımızın anadillerinin Kürtçe olduğu gerçeği rahatça dile getirilebilmektedir" (Hürriyet, 19 Mart 1987)

DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk ise Kürtlerin ve Kürtçe'nin varlığı konusunda "Anadolumuzun bir bölümünde Kürtçe bilen ve konuşan vatandaşlarımız vardır" diyor.

Bütün bunlar çok iyi...

Fakat tuhaf olan şu: 20. yüzyılın son çeyreğinde, biz Kürtler bazı kişilerin bizim varlığımızı kabul edişlerinden bile memnunluk duyacak durumdayız!

"Ben varım", "Kürt vardır" deme hakkını tartışıyor henüz Türkiye... 20. yüzyılın eşiğinde insan haklarının gerçekleşmesinde, Türkiye şimdi 200. yılı kutlanacak, büyük Fransız devriminin bile gerisindedir!

İşte ortaya çıkan, Kürtlerin varlığından da önce bu acı gerçektir.

Cezaevinde Durum

Başı sayfa 9'da

Açık ve normal görüşmelerde hem içerdekiler hem de yakınları için tam bir işkence olmaktadır. Sözde güvenlik amacıyla yapılan düzenlemeler ve didik didik aramalar nedeniyle görüşmeler gecenin geç saatlerine kadar sarkıyor, Türkçe bilmeyenler ise görüşmenin en sonuna bırakılıyor ve yanlarına tercüman verilerek Kürtçe konuşmaları engelleniyor.

Bu durum görüşme günlerinde sabahın erken saatlerinde cezaevi kapısına gelen tutuklu ve hükümlü aileleri tarafından tepkiyle karşılanıyor.

ARTIK ALDATAMAZLAR

Harun Deniz/İzmir

4 Mart 1987 tarihinde Çimentepe'de, yeni konuları ismiyle Güzeltepe'de 38 tane ev yıkıldı. Evleri yıkılan bu insanlar, devam etmekte olan dondurucu soğukları, sokakta naylon örtülerin altında geçirmeye çalışıyorlar.

Yıkım günü getirilen polis timleri ile zabıta kuvvetleri gecekonduları yıkarken, bir kadın ağır yaralandı. 6 yaşında bir çocuğun beli kırıldı. Bu olaylardan sonra halkın iyice yükselen öfkesinden korkan hükümet kuvvetleri korkarak kaçtılar. Ama yörede daha 100'e yakın evin yıkılacağı söylentileri dolaşıyor ve halkın büyük çoğunluğu panik içinde bekliyor.

Çimentepe İzmir'de 12 Eylül'den sonra en çok baskı gören semtlerden biridir. Çimentepe'lilere olan bu nefretin nedeni çoğu Kürt olan mahalle halkının 12 Eylül öncesinde yaşanan Tariş olaylarındaki aktif anti-faşist tutumuna dayanır. Ayrıca Çimentepe'liler büyük çoğunlukla Özal'ın partisi ANAP'a oy vermemiş olmaları nedeniyle cezalandırılmaktadırlar.

12 Eylül'den bu yana Çimentepe'liler sürekli siyasi polisin, karakolun baskısı altında tedirgin bir hayat sürüyorlar. ANAP'lı belediye de Çimentepe'ye baskıdan başka hiçbir şey vermiyor. 6 yıldır mahalleye tek bir altyapı hizmeti bile getirilmedi. Sorunlar dağ gibi yığıldı. 12 Eylül'den sonra artan işsizlik nedeniyle iş bulmak bir yana var olan işlerini de kaybeden mahalle halkı şimdi tek güvenceleri olan gecekondularını belediyenin dozerlerinden koruma derdine düştü.

Karşıyaka Belediye Başkanı Nevzat Çobanoğlu, seçim döneminde "gecekonduları yıkmayacağı" sözünü veriyordu. Tıpkı Başbakan Özal gibi. Ama Belediye Başkanlığını kazanır kazanmaz, Balatçık semtindeki 200 gecekonduyu yerle bir ettirdi. Bu dönemde Çimentepe' de de 20'ye yakın ev yıkılmıştı. Son yapılan yıkımdan sonra, gecekondu halkını kötüleyen bir propaganda başlatıldı. Nevzat Çobanoğlu "Gecekondu yapanlar eşkiyadır, eşkiyaların yaptıkları evleri başlarına yıkacağız" diyerek gecekondu yapmayı "idamlık suç" sayan ANAP'lı milletvekillerinin yolundan yürüyor. Büyükşehir Belediye Başkanı Burhan Özfatura da Dikmen'de iki çocuğun ölümüne yolaçan yıkımın ardından "gecekondu yapan vicdansız ve haysiyetsizdir" demişti.

Ülkede son yıllarda yıkımdan başka hiçbir şey görmeyen tüm diğer gecekonducular gibi, Çimentepe halkı da artık çok iyi biliyor ki Özal hükümeti gecekondu bölgelerini yalnızca seçim dönemlerinde hatırlıyor. Bizleri oy deposu olarak görüyor. Ama bizi artık aldatamazlar. Biz tüm gecekondu sakinleri gecekondu yıkan hükümete tek oy bile vermemeliyiz, vermeyeceğiz.

Tütün Üreticilerinin Tepkisi

Ali Yavuz/Bursa

Bursa'ya bağlı Hasanağa Nahiyesi ve Çataltepe köyü tütün üreticileri önce 1600 lirayla açılan Marmara ekici tütün piyasasında, daha sonra tütünün 800 liraya düşürülmesini protesto ederek tütünlerini TEKEL' e satmadılar. Tütün üreticileri, "Tüm aile, çoluk-çocuk gece yanlarına kadar çalışıyoruz, yine de zarar ediyoruz ANAP iktidarı köylüye yapacağını yaptı" diyorlar.

Bursa'nın Görükle ve Hamitler köyü tütün üreticileri de "Bu fiyata tütünü satmaktansa depomuza atmayı uygun bulduk" diyerek TEKEL'e verdikleri tütünü geri aldılar

Yine Bursa'nın Keles, Inegöl ilçeleleri ve Alpagut, Yazıbaşı köylerindeki tütün üreticileri de tütüne uygulanan fiyatları protesto ederek bundan böyle tütün ekmeyeceklerini belirtiyorlar.

Cezaevinde Durum

Ronay/Diyarbakır

Diyarbakır Askeri Cezaevinde (5. Nolu) bulunan tutuklu ve hükümlüler cezaevi idaresinin keyfi uygulamalarıyla karşı karşıyadır. Tutuklulara etsiz ve çok kötü yemekler veriliyor. Meyvelerin ise neredeyse hepsi çürük. Piyasada serbestçe satılan birçok kitap da tutuklulara verilmiyor. Tutuklular ve hükümlüler cezaevi kitaplığında bulunan ırkçı-şoven kitapları okumak zorunda bırakılıyor. Günlük gazeteler ise birçok haber kesilip kuşa çevrilerek veriliyor. Tutuklulara gelen ve tutuklulardan giden mektuplar da idare tarafından en az bir ay bekletilmektedir.

Bu arada cezaevindeki tutukluların koğuş değiştirmeleri de yasaklanmıştır. Bu yasak özellikle yeni tutuklananlar için daha da katılaştırılmıştır. Cezaevi idaresi bunu "Eskiler yenilerin 'samimi itiraf' yapmalarına engel oluyor. Cezaevi idaresiyle yeni tutukluların uzlaşmalarına olanak vermiyorlar" diyerek açıklamaya çalışıyorlar. Ama bu nedenle aynı şehirden, aynı kasabadan, köyden hatta aynı aileden olan birçok tutuklu ayrı ayrı koğuşlarda kalmaktadır. Bu ise birçok sorun yaratmaktadır. Sözgelimi Hakkari'den gelen bir tutuklu ailesi içerde bulunan iki çocuğu ayrı ayrı koğuşlarda bulunduğu ve birisinin görüşme günü Salı diğerinin Cuma olduğu için bütün bir haftasını Diyarbakır'da geçirmek zorunda kalıyor. Bu da tutuklu ailelerine oldukça ağır maddi güçlükler getiriyor. *Arkası 8. sayfada*

Cezaevlerindeki Yurtseverler Yalnız Değildir !

Özgür Düşünür/Uşak

Yıllardır cezaevlerinde bulunan, her türlü işkence ve baskı uygulamalarıyla karşı karşıya kalan tutuklu ve hükümlülerin yakınları mücadelelerini sürdürüyorlar. Son olarak Uşak Dev-Yol davasında yargılanan ve Aydın E tipi cezaevinde yatmakta olan tutukluların yakınları bir dilekçe hazırlayarak cezaevi koşullarını kınadılar. Tutuklu yakınlarının hazırladıkları dilekçede şu görüşlere yer verildi:

"Oğlum (...) Aydın E tipi cezaevinde 7 yıldır tutuklu bulunmaktadır. Bu süre içinde cezaevinde yeterince beslenememektedir. Bu nedenle de sağlığı ciddi biçimde bozulmuştur. Cezaevinde kantin bulunmasına karşın bir insanın beslenmesine yetecek miktarda yiyecek bulunmamaktadır. 1981 yılında çıkarılan yönetmelik gereği cezaevlerine tutuklu ve hükümlü yakınlarınca dışarıdan sağlanacak gıda maddeleri de alınmadığı için, çocuklarımız yalnızca cezaevinin kantinindeki yiyecekle yetinmek zorunda kalmaktadırlar.

Cezaevlerinde kalan çocuklarımız her ne kadar bir suçtan hüküm giymiş olsalar da insandırlar. Bu yüzden bir insana gerekli olanlara sahip olmak da onların hakkıdır. Düzenli beslenmek onların da hakkıdır. Çocuklarımız bu durumda ölüme ve açlığa terkedilmiştir.

Biz tutuklu ve hükümlü yakınlarının maddi durumları da her zaman yeterli olmadığından, çocuklarımıza ancak yiyecek yardımı yapabiliriz.

Bu nedenle biz en azından pişmiş yiyeceklerin, kahvaltı ve meyvaların bizler tarafından karşılanmasına izin verilmesini istiyoruz."

FKP İLE TKP ARASINDAKİ KARDEŞÇE İLİŞKİLER İKİ HALK ARASINDAKİ DOSTLUĞA KATKIDIR

Başı sayfa 1'de

Fransa'daki durum ve FKP' nin faaliyetleri hakkında Kutlu yoldaşa ayrıntılı bilgi verdi. Bu görüşme ardından TKP ve FKP delegasyonları ziyaret üzerine bir enformasyon bildirisi yayınladılar.

Aynı gün, saat 15.30'da H.Kutlu yoldaş bir basın toplantısı düzenledi. Milliyet, Günaydın, Hürriyet gazeteleri, Yeni Gündem dergisi ve Anadolu Ajansı muhabirlerinin yanısıra, Fransız Le Monde ile L'Hümanité gazeteleri, Yunan Haber Ajansı ve çeşitli ülkelerin basın temsilcileri katıldılar.

İki saat süren basın toplantısında Kutlu yoldaş gazetecilerin sorularını yanıtladı. Basın toplantısının ardından TKP delegasyonu FKP Paris Federasyonu'nu ziyaret etti. Burada TKP delegasyonuna bir grup FKP üyesi tarafından partinin Paris'teki çalışmaları hakkında bilgi verildi.

4 Nisan günü Kutlu yoldaş başkanlığındaki TKP delegasyonu ilk olarak L'Hümanité gazetesini ziyaret etti. Gazetenin Başredaktörü ve FKP PB üyesi Roland Leroy ve öteki gazete yöneticileri tarafından karşılanan TKP delegasyonuna gazetenin çalışmaları üzerine geniş bilgi verildi.

Aynı gün Paris'teki TKP üyeleri ve sempatizanlarıyla, göçmen işçilerin katıldığı bir toplantıda konuşan TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu, toplantıya katılanların yönelttiği çok sayıda soruya yanıt verdi. Yığınsal toplantıya katılanlar Haydar Kutlu yoldaşı coşku içinde ve "Demokratik Türkiye-Daha Güçlü TKP" sloganıyla karşıladılar. Geç saatlere kadar devam eden toplantı, başladığı gibi yine coşku içinde sona erdi.

Paris'teki görüşme ve ziyaretlerine devam eden TKP delegasyonu, 6 Nisan günü Fransa'dan ayrıldı.

1 MAYIS'TA İŞ, EKMEK, ÖZGÜRLÜK İÇİN

Başı sayfa 1'de

– Keyfi işten atmalara, baskılara karşı **sendikal özgürlük, kısıntısız grev ve genel grev hakkı için,**

– Sözleşmeli personel uygulamasına karşı **özgür işçi** olma hakkı için,

– 1 Mayıs üzerindeki yasağa karşı **1 Mayıs'ın tanınması ve ücretli tatil günü** sayılması için,

– İşçilerin konut, sağlık, eğitim, dinlenme, insanca yaşama haklarının amansızca baltalanmasına karşı, **silah harcamalarının azaltılması, dış borç soygununun gemlenmesi, vurgunculuğa, rüşvete, yolsuzluğa son** verilmesi için!

Her fabrikada, her işyerinde mücadele bayrağını yükseltelim! Özal hükümetinin işçi haklarına karşı saldırısını püskürtmek için ileri!

Bilinçli işçiler; yasaklarla, terörle karanlığa mahkum edilen, aydınlığı özleyen tüm işçilere, insanlığın yüce barış davasını, dünyamızı nükleer yokoluştan koruma görevini, özgürlük, demokrasi, bağımsızlık savaşında işçi sınıfının devrimci gücünü bu 1 Mayıs'da bir kere daha duyurun!

1963'de grev bayrağını açarak, Türkiye işçi hareketinin o günden sonraki yeni savaşım dönemini başlatan Kavel işçileri, Zonguldak Kozlu kömür işçileri, büyük direnişlerden geçen Demir-Döküm, Sungurlar, Profilo, Gamak, Aliağa, TARİŞ, Yeni Çeltik işçileri, DİSK'in öncülüğünde 15-16 Haziran direnişinin, 1976 - 1977 büyük grevlerinin yaratıcısı savaşkan kadın - erkek işçilerin kahraman kuşağı! 12 Eylül darbesine üç gün boyunca grev bayrağını indirmeyerek direnme onurunu taşıyan metal işçileri, 1976'dan başlayarak 1 Mayıs zincirlerini parçalayan yüzbinlerce 1 Mayısçı!

Bu 1 Mayıs'da işçi sınıfımızın genç kuşağına tarihimizin şanlı geleneklerini taşıyın! Zaferleri de, yenilgiyi de, yanlışları da, doğruları da, yiğitleri de, hainleri de, düşmanı da dostu da her genç işçi sizden öğrenmelidir!

Bu 1 Mayıs'da, emeğin hakkı ve Türkiyemizin onuru için, insanlığa barış, halka özgürlük için can vermiş olan sınıf kardeşlerimizi her fabrikada, her işyerinde, her atölyede analım.

Zonguldak Kozlu'da Satılmış TEPE, Mehmet ÇAVDAR; Gamak'ta Şerif AYGÜN; Gizlaved'de Hüseyin ÇAPKAN; 15-16 Haziran 1970 büyük işçi direnişinde Yaşar YILDIRIM, Mustafa BAYLAN ve Mehmet GIDAK; Aliağa'da Yapı İşçileri Sendikası Genel Başkanı Necmettin GİRİTLİOĞLU.

Bursa Tofaş'ta Muammer ÇETİNBAŞ; Profilo'da Yakup KESER.

1 Mayıs 1977'de Taksim alanında 34 şehit.

Adana'da Sasa işçileri Meryem KARAKIZ ve Gani YUMRUTEPE; Kocaeli-İGSAŞ işçisi Ahmet AYDIN, Netaş işçisi Mustafa BENLİOĞLU; Kayseri'de Çinkur işçileri Ekrem ÇAMUR, İsmail ŞİMŞEK, Haluk AKPINAR; Trabzon'da DİSK bölge temsilcisi ve Dev-Maden-Sen şube başkanı Hasan ALPASLAN.

12 Eylül darbesinden sonra polisler tarafından İstanbul'da arkadan kurşunlanan DİSK GYK üyesi ve İlerici-Deri-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan Budak.

22 Temmuz 1980'de katledilen DİSK kurucusu, 51 yıllık 1 Mayıs yasağının kırılmasına öncülük eden büyük işçi önderi KEMAL TÜRKLER ve daha niceleri...

Faşizmin ve terörün kurbanlarına şan! Emeğin ve insanın düşmanlarına lanet olsun!

1 Mayıs işçilerin dayanışma günüdür. Bu 1 Mayıs'da çalışan işçi işten atılana, sözleşmesi bağlanan grev yapana, özgür olan tutukluya kardeş elini uzatsın! 1 Mayıs, hangi politik görüşten ve inançtan olursa olsun işçinin işçiyle kucaklaştığı gündür!

1 Mayıs, sermayenin sömürüsüne ve zulmüne karşı birlik günüdür. Her fabrika, birlik içindeki işçilerin kalesi olmalıdır. İşçi sınıfının sendikal birliği yıkılmaz bir güç olacak bu sağlam kalelerde yükselecektir. 1 Mayası şendikal birlik için, DİSK'e özgürlük, Türk-İş'le birlik için yeni bir adım olsun!

Türk ve Kürt işçileri! Bu 1 Mayıs'ta bir kere daha tek bir sınıfın evlatları olduğunuzu haykırın! Kürt ulusunun özgürlük davasında, işçi sınıfından daha güçlü, güvenilir bir dayanağı yoktur.

Yurtdışındaki Türk, Kürt tüm Türkiyeli işçiler, bu 1 Mayıs'ta eşit haklar uğrundaki savaşımı güçlendiriyor ve Batı Avrupa ülkelerindeki tüm işçilerle tekellerin silahlanma ve sosyal-öç politikasına karşı birleşiyor.

Yaşasın işçilerin uluslararası dayanışması! 12 Eylülcü rejimin zorbalığı karşısında Türkiye işçi sınıfı yalnız değildir. 1980'den bu yana daha da ezilen, horlanan, aşağılanan, ücretleri, sosyal hakları yağmalanan işçi arkadaşlar! Başımızı dik tutalım, gözlerimizi dünyaya çevirelim. Yüzmilyonlarca işçi bu 1 Mayıs'ta dünyanın 5 kıtasında alanları dolduruyor. Bu yenilmez emek dünyası, sömürünün ve barış düşmanlarının sldırıları altında, savaşsız ve sömürüsüz bir dünya için emin adımlarla yürüyor.

Tüm insanlık aleminin kardeşliği adına bu 1 Mayıs'da da, bütün ulusların işçileri devrimci dayanışma, kardeşlik duygularıyla bir birine bağlanıyor. Bu büyük emek dünyası bizim, Türkiye işçi sınıfının yanındadır.

Kardeşler! Bu 1 Mayıs'da iş, ekmek, özgürlük için, barış ve demokrasi için safları daha da sıklaştırın! Birlikten kuvvet doğar! Yaşasın 1 Mayıs!

15 Nisan 1987

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

Kamuoyuna Neden Bilgi Verilmiyor?

Başı sayfa 12'de

sının imzalanmasından sonra, **"Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması"**nın da yüzde 95 hazırlanmış olduğu belirtiliyor **(Cumhuriyet,** 18 Mart 1987).

"Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması"nın ögelerini, ABD Çevik Kuvvetler Komutanı **General Christ,** 1986 yılı mart ayında Senato Silahlı Kuvvetler Komitesi önünde yaptığı konuşmada şöyle sıralıyordu:

– Ev Sahibi Ülke, Amerikan Silah Kuvvetleri'ne hava ve deniz limanlarının kullanılmasında kolaylık sağlayacaktır.

– Ev Sahibi Ülke, Amerikan askeri birliklerine jet ve dizel yakıtı ikmalinde bulunacaktır.

– Ev Sahibi Ülke'nin ABD birliklerine desteği arasında su ikmali, tıbbi kolaylık ve tıp hizmetleri, ulaştırma araçları sağlanması da vardır.

– Ev Sahibi Ülke, Amerikan askeri birliklerine ayrıca vasıflı ve vasıfsız işçiler, çevirmenler verecek, çamaşır yıkama, yerel alışveriş de dahil, değişik lojistik hizmetler sunacaktır. (Cengiz Çandar, **Cumhuriyet,** 4 Temmuz 1986).

Anlaşmalar neden gizli tutuluyor?

Görülüyor ki, kurulacak tesislerin inşaat işlerini hangi tarafın yapacağı dışında, bütün bu konularda ABD ile Türkiye arasında anlaşmaya varıldığı belirtilmektedir. İşin acı yanı, ABD ile imzalanan bu anlaşmalar konusunda şimdiye kadar hiçbir resmi açıklama yapılmamıştır. Başbakan Turgut Özal, "SEIA'nın Meclis'e getirilmesine gerek yok" diye kestirip atarken, bu anlaşmalardan söz bile etmemektedir.

Oysa bütün bu konular, gerek bölgemizde, gerekse dünyada barışın yazgısını, halkımızın yazgısını yakından ilgilendiren konulardır. Bu konular, birkaç Pentagon generaliyle, tepede bir avuç azınlığın kapalı av alanı olabilir mi? Neden bu anlaşmalar halktan, kamuoyundan, Meclis'ten gizleniyor?

Bu anlaşmaların içinde yer alan hükümler, gizli bir hastalık, habis bir ur mu? Öyle değilse, niye gizlesinler kamuoyundan, halktan?

Ülkemiz kamuoyu, ABD ile imzalanan anlaşmalar konusunda bilgi istiyor. En başta SEIA'nın ana metni tam olarak açıklanmalıdır. 1980'de imzalanan anlaşmanın 100 sayfa olduğu ABD Dışişleri yetkililerinin demeçlerinde yer almıştır. Türkiye'de açıklanan bölümü ise, yalnızca 33 sayfadır. Aslının üçte biridir. **Ek protokollerin** varolduğu bilinmektedir. Ama bunlar hâlâ gizli tutulmaktadır (**Hürriyet,** 9 Temmuz 1980; **Milliyet,** 7 Nisan 1986).

Kamuoyu, bütün bu anlaşmaların açıklanmasını, tartışmaya sunulmasını istiyor. Meclis önüne getirilmesini istiyor. En başta, bu tür anlaşmalar hazırlanırken, siyasi partilerin, meslek örgütlerinin, dış politikada uzman kuruluş ve kişilerin görüşlerinin alınmasında yarar vardır. Örneğin bir Hasan Esat Işık, bir İhsan Sabri Çağlayangil, bir Melih Esenbel gibi eski dışişleri bakanları, Mahmut Dikerdem, Semih Günver gibi deneyli diplomatlar, Profesör Edip Çelik, Doç. Dr. Haluk Gerger gibi devletler hukuku ve uluslararası ilişkiler uzmanları bu anlaşmalar konusunda ne düşünmektedirler? Konunun uzmanlarının ve halkın bilgisi dışındaki anlaşmaların yararı kimedir?

Biz komünistler olarak, bu anlaşmaların halkımızın, ülkemizin yararına olmadığını kesinkes söylüyoruz ve diyoruz ki: Amerika Birleşik Devletleri ile imzalanan bu anlaşmaların içeriği açıklanmalıdır.

Açıklanmalıdır ki, ondan sonra kamuoyu, Türkiye halkı, bu anlaşmaları kabul edip etmeyeceğine kendisi karar verebilsin.

Başarılı Çalışmanın Anahtarı

Başı sayfa 2'de

rumluluğundadır. Ama bu her bir yoldaşın katkısı olmadan da düşünülemez.

Kollektif çalışmanın yararları nelerdir?

Tek yanlı kararlardan, dolayısıyla hatalardan kaçınmak olanaklı olur. Bir kişi her konuyu tam anlamıyla bilemez. Ne kadar yetenekli, ne kadar deneyimli olursa olsun, hiçbir yönetici tüm bir kollektifin bilgi ve yeteneğinin, girişim gücünün yerini alamaz.

Kollektif çalışma, kollektif yönetim, birçok deneyimin, birçok yeteneğin tek bir güç halinde birleşmesini sağlar. Aynı zamanda, ortaklaşa alınan kararlara katılanlar, kararların uygulanmasına da aktif olarak katılırlar. Yapılan işin bilincinde olduklarından yaratıcı olurlar.

Kollektif çalışma, başarılı çalışmanın anahtarıdır.

İŞBİRLİĞİ GÜÇLENDİ

Başı 1. sayfada

diktatörlüğü ile işbirliğine geniş bir yer ayırdılar.

Konumu nedeniyle Türkiye, emperyalizm için önemli bir yer, bölge halklarına karşı saldırgan bir askersel üs teşkil etmektedir. Bu rol, Amerika yöneticilerinin 1980'den beri iktidarda olan diktatörlüğe niçin destek verdiklerini göstermektedir. Fransız hükümetlerinin Atlantik dayanışması adına bu ülkede insan haklarının sürekli çiğnenmesine göz yummalarını görmek, bu durumda daha da utandırıcıdır.

Türkiye'de yaşam düzeyi çok düşüktür. İşsiz sayısı özellikle yüksektir. Çalışan nüfusun % 20'si işsizdir. Göç, göç ettikleri ülkelerde aşırı sömürü ve sık sık ırkçı kampanyaların kurbanı olan yüz binlerce emekçinin kaderidir.

Türkiye'deki sefalete diktatörlük rejimi altındaki vahşi baskı da eklenmektedir. On binlerce ilerici sendikacı, kadın ve erkek cezaevlerindedir. Yüzden fazlası düşüncelerinden dolayı ölüme mahkum edilmişlerdir. Kürt halkı üzerinde barbarca bir terör estirilmektedir. DİSK adlı sendika konfederasyonu yasaklanmış ve yöneticileri mahkeme önüne çıkarılmışlardır. Barış Derneği davası sürmektedir. Aralarında Türkiye Komünist Partisi'nin de bulunduğu birçok sol parti gizlilikte çalışmak zorunda bırakılmışlardır.

Haydar Kutlu, partisinin Türkiye'deki eyleminin gelişimi hakkında Georges Marchais'ye bilgi verdi. Son dönemde toplumsal savaşımların yükseldiğine tanık olundu. TKP güçlendi. Son olarak genel sekterinin de katılımıyla ülkede ulusal bir konferans topladı. Şimdi yeni bir Kongre'ye hazırlanmaktadır.

Georges Marchais, Türkiye'de demokrasiye dönüş için Komünist Partisi'nin yasallaşması için, Fransa'daki Türkiyeli göçmen işçilerin meşru haklarına saygı gösterilmesi için yürüttükleri kavgada, Türkiyeli komünistlerle, tüm Türkiyeli demokratlarla Fransız Komünist Partisi'nin tam dayanışmasını yineledi.

Fransız Komünist Partisi, Fransız yetkililerinin diktatörlüğü temize çıkarmayı amaçlayan tutumları karşısında nefret ve öfkesini belirtiyor. Fransa'nın, insan haklarına yapılan her türlü saldırıyı kesinkes mahkum etmesi için çalışıyor. Bireysel ve kollektif özgürlüklere saygı gösterilmesini istiyor ve demokrasi kurulmadıkça Türkiye ile her türlü ilişkinin geliştirilmesine karşı çıkıyor.

FKP, Avrupa Konseyi başkanlığının Türkiye'ye verilmesi kararına karşı protestosunu yineliyor. Bu başkanlığı Fransız hükümetleri onaylamıştır. Türkiye'nin gerek Ortak Pazar'a gerekse Batı Avrupa Birliği'ne girmesine kesin karşı olduğunu ifade ediyor

Fransa'nın, komşu ülkelere karşı saldırgan bir tutum izleyen ve Birleşmiş Milletler kararlarını ve Kıbrıs halkının bağımsızlığını hiçe sayarak Kıbrıs adasının bir kesimini işgal eden bir rejime silah sevkiyatını durdurmasını istiyor.

Her iki parti, barış ve silahsızlanma için en geniş eylemin geliştirilmesine verdikleri önemi vurguladılar.

Yapılan görüşmeler partilerin ele alınan sorunların bütünü üzerinde geniş bir fikir birliği içinde olduklarını doğruladı. Her iki parti arasındaki işbirliğini, ortak ilgi konusu sorunlar etrafındaki eylem birliğini pekiştirme yönünde kararlar alındı.

3 Nisan 1987[1]

1 Çeşitli görüşmelere, Türkiye KP'nden bir heyet; FKP'den: MK Sekreteri M.Gremetz, MK üyesi ve Paris İl Sekreteri H.Malberg ile Dış İlişkiler Seksiyonu Büro üyesi C.Derycke katıldılar.

KOMÜNİST PARTİLERİNİN...

Başı sayfa 3'de

düzen ve doğanın korunması için savaşımın birleştirilmesi konusuna büyük dikkat ayırdılar. Tek tek ülkelerde ve uluslararası planda sınıfsal ve ideolojik açıdan farklı politik güçlerin ilişkileri ve birlikte mücadelelerinin önemi ve karakteri üzerinde durdular. Görüşmede birçok ülkenin dış borçları ve bu ülkelerin emperyalizm tarafından sömürülmesi sorunu ele alındı. Bugünkü durumda bir yandan uluslarötesi sermaye güç kazanıyor, öte yandan ise ulusal onur ve her halkın yönetim biçimini kendi seçmesi hakkının hayata geçmesi öne çıkıyor. Bunlar ele alınırken, görüşmede, gerek bölgesel düzeydeki, gerekse uluslararası plandaki antiemperyalist dayanışmanın taşıdığı önem vurgulandı.

Görüşmede, teorik açıdan araştırılması ve diyalektik olarak tarihsel somutlukta ele alınması gereken sorunların değerlendirilmesi yapıldı. Bu bağlamda, uluslararası komünist hareketin sorunları da ele alındı. Her iki parti de, eksiklikler ve zayıflıklara ilişkin olarak, hareketin bir dizi halkasında, geçmiş evrede oluşmuş olan kişilerin aşılması gerektiği görüşündedir.

20. yüzyılın sonları gibi endişe yaratan ve sorumluluk gerektiren bir dönemde komünist hareket, ancak zamanın ruhuna uygun işbirliği biçimleri, eşit haklı ilişkiler ve ortak eylemler temelinde nefes alabilir. Komünistlerin uluslararası sesi daha gür çıkmalıdır.

Gorbaçov ile Fava, komünist partileri arasında, gerçeği tekeline alma, her türlü "merkez" olma gibi tutumları dışlayan, güncel ve geleceğe ilişkin görevlere birlikte yanıt aramaya, güvene, açıklığı güçlendirmeye, herkesin kendisi için yararlı sonuçlar çıkartabileceği karşılıklı deneyimleri ve ilkeleri değerlendirmeye dayalı ilişkilerden yana olduklarını belirttiler.

Görüşme, gerçek dostlar arasındaki canlı ve yararlı bir diyalog oldu.

(SBKP MK'nin 12.3.1987 sayılı Enformasyon Bülten'inden özetlendi)

Dört Örnek

Başı sayfa 5'de

kredilere gereksinim duyduğunu, yoksa ne ekonomik durumun canlanabileceğini, ne de borç ödemelerinin gerçekleştirilebileceğini açıkladılar. Devlet Mali Dairesinin raporuna göre, Meksika 1987 ve 1988'de 16,5 milyar doları faiz borcu, 11 milyar doları anapara olmak üzere, toplam 27,5 milyar dolar dış borç ödemek zorunda. Meksika'nın dış borcu 100 milyar dolar.

Peru: 14 milyar dolar dış borcu olan Peru'da hükümet, 1986'da ülke ekonomisinin canlanmasını sağlayabilmek amacıyla dış borç ödemelerini dışsatım gelirlerinin yüzde 10'u ile sınırladı. Bunun sonucu olarak Peru'nun büyüme hızı yüzde 8'e ulaştı, ülkenin üretim kapasiteleri gelişti. Alan Garcia hükümetinin 1985 Temmuzunda ilan ettiği olağanüstü ekonomik önlemler paketi, beklenenden daha iyi sonuçlar verdi. Fiyatlar kontrol altına alındı, faiz oranları düşürüldü. Ülkenin yeni para birimi olan Inti' nin dolar karşısındaki sabit kuru belirlendi. Devlet gelirleri öncelik taşımayan projelerden vazgeçilmesi ve silahlanma harcamalarının azaltılması yoluyla artırıldı. Bunun sonucu olarak enflasyon geriledi, gerçek ücretler arttı. Eskiden yüzde 50 kapasiteyle çalışmakta olan sanayi üretim birimlerinde verim hızla arttı.

Özal'ın Sözümona...

Başı sayfa 5'de

göre) gözlendi. Üretimdeki bu artış, yalnızca ekim alanının büyümesinden (1980'de 269 bin hektardan, 1984'de 353 bin hektara) ileri geliyordu ve temelden yoksundu. Üretim temposundaki düşüşün giderek hız kazandığı görüldü: 1984'de yüzde 3,5 olan tarımsal üretim artışı, 1985'de yüzde 2,8'e indi.

Öte yandan, 1979-86 arasında traktör fiyatları ortalama 9 kat, mazot fiyatı 22 kat, DAP gübresi 51 kat arttı. 1980-85 döneminde tarım ilaçlarında 10-20 kat, sulamada 15 kat, hayvan yeminde ise 8 kattan fazla artış gözlendi. Buna karşılık, destekleme alım fiyatları artışı buğdayda (2. grup ekmeklik) 17 katı, pamukta (Ege) 11 katı, tütünde 8,7 katı geçmedi. Sonuç olarak, köylülük, hemen bütün katmanlarıyla yoksullaştı, bütünüyle çöktü.

İşte temel tarım politikalarını değiştirmeksizin tarımda "reform" yapacağını ileri süren hükümetin izleye geldiği tarım politikasının sonuçları bunlardır. Bu durumda, akla ister istemez şu soru takılmaktadır: Zaten içler acısı şimdiki durumu bile "bir lüks" olarak gören erkte bulunan hükümet, bırakın reform yapmayı, artık hemen hiç birşeyi kalmamış olan küçük köylülüğün son yaşam belirtilerini de yoketmeye mi yönelmektedir? Üretimin giderek düştüğü bu koşullarda, kırsal alandaki çok küçük bir kesimi daha zengin kılmanın bir tek yolu olabileceği açıktır: Büyük köylü yığınının elindeki son kırıntıların da çekilip alınması!

Özal hükümetinin bu çabasını önlemek için, köylü hareketinin canlanması ve kentteki sınıf kardeşleriyle dayanışmasını güçlendirmesi gerekmektedir. İşçi sınıfı, yürüttüğü grevlerle, sürdürdüğü direnişle köylü hareketine şu mesajı gönderiyor: Birleşin, yeneceksiniz!

LENİN GİBİ...

Başı sayfa 4'de

çok defa, içindeki iyiliğin üstesinden gelmek zorunda kaldı. Oysa, ancak koşulların zorlaması sonucunda iyi insan olanlar da var. Bunlar koşullara boyun eğiyorlar ve içlerindeki katılığın üstesinden gelerek iyi işler yapıyorlar.

Maksim Gorki, Lenin hakkında şöyle diyordu: "Dürüst bir halk önderinin işi acımasızcasına güçtür".

(Bu yazı, Y.Yakovlev'in "Devrimci olmak güç bir iştir" adlı yapıtı temel alınarak hazırlanmıştır)

ATILIM 15 Günlük Gazete. Herausgeber: Ermis Verlag, Satz/Dizgi, Umbruch/Tertip, Druck/Baskı: Eigene Herstellung, İsteme Adresi: Postfach 101016, 4300 Essen 1. Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 36050105, Knt. Nr. 712703. Fiyatı:1DM, Abone:1 yıllık 48DM

Kamuoyuna Neden Bilgi Verilmiyor?

●Mehmet ERGÜL

16 Mart 1987 günü Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye arasındaki Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEIA) bir "ek mektup"la uzatıldı 1990 yılı sonuna kadar. SEİA imzalanırken, ABD ile Türkiye arasında 16 tane teknik anlaşmanın imzası da sessiz-sedasız, kamuoyunun dikkatinden uzak geçiverdi (**Cumhuriyet,** 18 Mart 1987).

Nedir bu 16 teknik anlaşma? Daha doğrusu, **"teknik uygulama anlaşması"?**

Konunun biraz geçmişine dönelim: Bilindiği gibi, 29 Kasım 1982'de Brüksel'de Amerika Birleşik Devletleri ile Türkiye arasında **Uyum Belgesi** imzalandı. Bu belgeye göre, ABD, Doğu Anadolu'da **Muş** ve **Batman'**da iki yeni üs kurmayı, ayrıca dokuz üs ve askeri havaalanının uçak pistlerini uzatmayı, genişletmeyi öngörüyordu.

Daha önce **ATILIM'**da açıkladık: Muş-Bitlis karayolunun sekizinci kilometresinde, Sunguköy, Hasköy, Kırtaköy, Orgonos, Migrakom köylerini içine alan 100-150 bin dönüm arazi üzerinde bir Amerikan üssünün yapım çalışmaları sürüyor (15 Haziran 1986). Bu köylerin ahalisi, sudan ucuz istimlâk bedelleri verilerek topraklarından uzaklaştırılmış bulunuyor.

Hatırlanacaktır... Gerek Muş, gerekse Batman'da kurulmakta olan bu üslerin Amerikan Çevik Kuvvetleri'nin bölgeye müdahalesinde kullanılacağı, daha önce, en başta yetkili Amerikan kaynakları tarafından belirtilmişti. Cumhurbaşkanı Kenan Evren de, gazete sahipleriyle yaptığı bir toplantıda, bu tesislerin "yabancılar" tarafından **"24 ya da 48 saatliğine kullanılması"** nda bir sakınca olmadığını söylemişti (**Milliyet,** 8 Ağustos 1985).

İşte şimdi imzalanan bu teknik uygulama anlaşmaları, bir savaş anında Amerikan Hava Kuvvetleri'nin ineceği askeri havaalanlarında bomba, cephane ve yakıt depolanmasını, savaş uçaklarının hızlı kalkışı için pistlerin onarımını, hangarlar yapımını, üslere su ve elektrik götürülmesi gibi alanları kapsıyor. Bu çerçevede destek, ulaştırma, haberleşme, inşaat, tesisler, tedarik, işgücü ve çalışma grupları gibi konular, teknik uygulama anlaşmaları ile ayrı ayrı düzenleniyor.

Teknik anlaşmalarda, bir çatışma anında Amerikan Hava Kuvvetleri'nin ineceği üslerin, askeri havaalanlarının adları da geçiyor. Amerikan Hava Kuvvetleri'ne bağlı iki tümenin böyle bir durumda Türkiye'ye geleceği belirtiliyor. İki tümen sözü, zihinlerde açıkça ABD'nin karaünlü **82'inci Hava İndirme** ve **101'inci Hava Taarruz Tümenleri'**ni çağrıştırıyor. Bunların ise, **ABD Çevik Kuvvetleri'nin özü**nü oluşturduğu ve son yıllarda askeri tatbikat için sürekli Türkiye'ye geldiği biliniyor.

Teknik anlaşmalar arasında, **"güvenlik kasaları"** denilen savaş uçaklarıyla nükleer bombaların birlikte tutulacağı yeraltı hangarları da bulunmaktadır.

KAN KONSERVELERİ

Yine bu teknik uygulama anlaşmaları arasında, başta İncirlik üssü olmak üzere, ülkemizdeki bazı Amerikan tesislerine **kan konservelerinin depolanacağı** da basına sızan haberler arasındadır.

Belki biliniyor... Federal Almanya'da yayınlanan **Frankfurter Rundschau** gazetesi, Amerikan Silahlı Kuvvetleri' nin resmi organı **Stars and Stripes'ı kaynak göstererek bu konuyu geçen yıl ele aldı. Gazete, muhtemel bir savaşta, üç yıl içerisinde dondurulmuş kan konservelerinin depolanacağı merkezlerin yapımına başlandığını yazdı. Buna göre, Avrupa'da çıkacak muhtemel bir savaşta, şu anda Amerika'nın Avrupa'daki üslerinde depo edilmiş kan tüpleri yeterli olmayacak. "Savaş halinde Amerika'dan getirilecek tüplerin Atlantik üzerinden Avrupa'ya naklinin zaman kaybına yol açacağı ve zor olduğu belirtiliyor. ABD'nin Stuttgart üssü "Askeri Kan Programı-2004"** Bölümü Başkanı Binbaşı Larry Feltz'in açıklamasında, 'Bizim amacımız, savaş halinde birliklerimize en güzel hizmeti verecek sistemi kurmaktır' dediği kaydediliyor. Amerikan Hava Kuvvetleri'nin Kan Depo Merkezi kuracağı ülkeler arasında Türkiye de yer alıyor (**Milli Gazete,** 20 Mayıs 1986).

Yine bununla bağlı olarak, İncirlik Üssü'nde bir **Acil Tıp Merkezi** kurulacağı ve bu merkez için Amerikan bütçesinden 1 milyon 150 bin dolar ödenek ayrıldığı haberi gazetelerde yer aldı (**Cumhuriyet,** 6 Kasım 1985). Ayrıca, sırf İncirlik Üssü'nün genişletilmesi için Amerika bu yıl 47 milyon dolar ödenek ayırmış bulunuyor.

Kamuoyuna hiçbir açıklama yapılmamakla birlikte, ABD ile imzalanan son teknik uygulama anlaşmaları arasında, tahıl silolarının kullanımı konusunun da yer aldığı sanılıyor. Hatırlanacaktır... 1985 yılı sonlarına doğru, ABD Büyükelçisi Strausz-Hupe, Tarım Bakanı Hüsnü Doğan ile bir görüşme yapmıştı. Bu görüşmede, ABD Büyükelçisi, **Körfez ülkelerinde olası bir kriz**den söz ediyor. **Türkiye'deki tahıl stoklarının Amerikalıların kullanımına en kısa sürede açılması için daha önce Özal hükümetiyle ilke kararına vardıklarını** hatırlatıyordu. ABD Büyükelçisi, Türkiye'de **Dünya Bankası kredisiyle yapılacak 58 yeni silonun da Amerikalı müteahhitlere bırakılması**nı istiyordu (**Cumhuriyet,** 3 Ekim 1985).

EV SAHİBİ ÜLKE DESTEK ANLAŞMASI

Şimdi 16 teknik uygulama anlaşma-

Arkası 10. sayfada

MHP Davasının Kararı Neyi Gösteriyor?

7 Nisan 1987'de 6 yıldır süren MHP davası sonuçlandı.

Terörist örgütün başı Türkeş 11 yıl hapse mahkum oldu. Bu arada. MHP'nin öteki yöneticileri beraat ettirildi. İlk bakışta çelişkili ve anlaşılması güç bu karar neyi gösteriyor?

Önceden belirtelim ki, MHP davası politik bir davadır demek doğru olmayacaktır. Sıkıyönetim Mahkemesinde okunan iddianame, ortaya konan kanıtlar, tanık ifadeleri ve bir dizi "itirafçı"nın açıklamaları, karşımızda politik bir partinin değil, doğrudan doğruya bir cinayet şebekesinin, yeraltı gangsterlik dünyasından, CIA'ya, Kontrgerilla'dan eski Nazi kalıntılarına kadar karanlık çevrelerle içli dışlı bir terörist örgütün bulunduğunu göstermektedir.

Fakat Sıkıyönetim Mahkemesinin MHP davasında verdiği karar, tümüyle politik bir karardır. Bu politik kararın anlamı nedir?

Birincisi, bu kararla Sıkıyönetim Mahkemesi, MHP'nin terörist bir örgüt olduğunu itiraf etmiştir. "Bozkurtlar"ın "führeri"ne verilen ceza bunu kanıtlıyor.

İkincisi, MHP'nin terörist bir örgüt olduğunu kendi kararıyla onaylayan Sıkıyönetim Mahkemesi, aynı zamanda bu terörist örgütün Türkeş dışındaki tüm yöneticilerini "temize" çıkartarak, kendi politik konumunu açığa vuruyor. Burada, terörizmin beyin takımını koruma, kollama çabası sözkonusudur.

Sıkıyönetim Mahkemesi, Türkeş'i cezalandırmaksızın, MHP adlı bu terör örgütünün beyin takımını koruyamazdı. Fakat bu yöntemle de mızrak çuvala sığmamıştır. Şimdi ortada tam anlamıyla, belirttiğimiz iki itiraf yanyana duruyor: 12 Eylülcüler, bu davada hem MHP terörist bir örgüttür, hem de bu örgüt tüm yönetici kadrolarıyla 12 Eylül rejimi tarafından korunmaktadır demiş oluyorlar.

Bu hiç de şaşırtıcı değildir. Gerek Amerikan gerici çevreleri ve gerekse bugün ülkemizde iktidarı elde tutan güçler, terörizmin başlıca yaratıcısı, kışkırtıcısıdır. Bunlar, ülkemizde kendi amaçları için politik destabilizasyon, istikrarsızlık yaratma yönteminde terörizmi başlıca araç olarak kullanmışlardır ve son MHP davasında alınan karar, onların gelecekte de aynı araca başvurmaktan geri durmayacaklarını kanıtlamaktadır.

Şimdi ANAP hükümeti tarafından hazırlanan yeni Türk Ceza Yasası taslağı bu kanıyı bir kere daha pekiştiriyor. Söz konusu taslak üzerine konuşan Adalet Bakanı Sungurlu, "sağ eylemcinin devlet yıkıcısı olamayacağını" ilan etti. Bu sözler, sıkıyönetim Mahkemesi'nde verilen kararın politik açıklaması ve gelecekteki terörist, halk düşmanı saldırıların bugünden hazırlanan hukuki kaynağıdır.

Son MHP davası kararı ve hükümetin "sağ eylemci" dediği teröristlerle ilgili sözleri, tüm demokrasiden yana güçler için uyarıcı olmalıdır. Eğer, yeniden 12 Eylül öncesinin terör günlerine dönülmek istenmiyorsa, uluslararası terörizmin her biçimine karşı, tüm muhalefet arasında sağlam bir anlayış birliği sağlamak için şimdiden adımlar atılmalıdır.